REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.—Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURĬ de ANUNȚURĬ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ maĭ dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Numĕr de Duminecă 29).

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajul I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 coróne. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 159.—Anul LXV. **Brașov, Sâmbătă 20 Iulie (2 August).** **1902.**

Din causa sêrbătórei de mâne, Sâmbătă, Sf. Proroc Ilie, ḑiarul nu va apăré până Luni séra.

Cum agită foile unguresci.

(a) Cei ce avem greaua sarcină de a purta condeiul ca ḑiariștĭ români, suntem nevoițĭ ḑilnic a ne ocupa cu celea ce se scriu în foile unguresci.

Am constatat de sute de orĭ, că tonul pressei maghiare este lipsit de cea mai elementară politeță și de cea mai elementară logică, când e vorba de Românĭ.

Ḑiariștii românĭ, carĭ luptă pentru luminarea poporului și pentru apĕrarea drepturilor naționale, sunt timbrațĭ în pressa șovinistă maghiară de „agitatorĭ dacoromânĭ“ și de „trădătorĭ de patrie“.

Așa de mult s'au pervertit noțiunile, încât astăḑĭ este numit trădător de patrie și espus urgiei publice chiar și acela, care își apĕră dreptul de a fi numit cu numele moștenit dela părinții sĕĭ. Aicĭ n'are nimenĭ dreptul, ḑic foile maghiare, de a se numi în altă limbă, decât în limba statuluĭ. Și vedem, că după foile unguresci chiar și un președinte de la o tablă regéscă dă ordin, ca de acuma înainte ceĭ ce au de a face cu judecătoriile, sĕ nu mai fie trecuțĭ în registrele oficiale cu numele, ce li-s'a dat în botez și după care îĭ cunósce tótă lumea, ci cu numele ce li-s'a dat de nașii lor șoviniștĭ.

Nu este decĭ nicĭ o deosebire între ḑiariștii ungurĭ, carĭ pervertesc mințile cu condeiele lor otrăvite și între judecătorii și funcționarii înalțĭ, carĭ tălmăcesc și aplică legile. Toțĭ sunt inspirațĭ de aceleașĭ sentimente, toțĭ au în vedere numai și numai idea de stat național maghiar.

Nimenĭ nu bagă însĕ de sémă, că prin zelul lor ultraist, nu numai că nu pot sĕ-șĭ ajungă scopul, dér din potrivă ațîță mai mult spiritele și îĭ îndémnă pe ceĭ asupriți la apĕrarea și mai tenace a bunurilor amenințate.

Ḑiariștii românĭ, numițĭ de obiceiŭ „agitatorĭ daco-românĭ“, n'ar trebui sĕ scrie alte articole „agitatóre“, de cât sĕ traducă articolele nesăbuite ale foilor șoviniste maghiare, căcĭ nimic n'ar puté revolta mai mult pe un Român, de cât vĕḑêndu-se batjocurit și hulit și amenințat, pentru-că șĭ-a esercitat un drept, ce nu i-se póte tăgădui nimĕnui pe lume. Ințelegem dreptul de a purta un nume așa cum i-se cuvine după limba mamei sale.

Sĕ vedețĭ, ce s'a întêmplat.

Sĕptĕmâna trecută tóte foile șoviniste erau pline de înjurii și ocărĭ la adresa unuĭ comerciant român din orășelul Brad, pentru-că acesta a scris mușteriilor sĕĭ o adresă, în care îĭ rógă sĕ ia notă, cum-că de acuma înainte firma sa se va scrie pe limba românéscă.

Comerciantul despre care e vorba, pórtă numele de Ioan Cuteanu, probabil fiind-că părinții luĭ îșĭ trag originea din comuna Cut, întocmaĭ cum alțiĭ se numesc Grideanu, findcă sunt originarĭ din comuna Grid, Brașoveanu, fiind-că sunt din Brașov, și așa mai departe.

Tatăl luĭ Cuteanu, când șĭ-a înregistrat firma la tribunal, înainte de asta cu mai mulțĭ anĭ, funcționarul maghiar i-a scris numele cu ortografia ungurescă „*Kutyán János*“. Moștenind fiul prăvălia, când s'a dus sĕ-șĭ transcrie firma pe numele sĕu, a cerut sĕ i-se rectifice numele, așa cum trebue, adecă: Ioan Cuteanu.

De sigur, că harnicul comerciant a fost îndemnat la acest fapt prin sentimentele sale românescĭ, conform cărora doria sĕ-șĭ vadă scris numele pe firma prăvăliei așa cum se cuvine sĕ fie scris un nume românesc. Dér afară de acésta mai era impregiurarea, că numele luĭ, scris cu ortografia ungurescă, însemna un animal, pe care îl lăudăm, ce e drept, pentru fidelitatea sa, însĕ nu dorim sĕ fim numițĭ pe numele luĭ.

Ĕtă, decĭ, un lucru inofensiv, pe care l'a făcut d-l Cuteanu și un lucru la care nimenĭ nu-ĭ póte tăgădui îndreptățirea, căcĭ dér n'am ajuns acolo în țéra acésta ḑisă constituțională, încât sĕ n'avem dreptul a ne scrie numele, cum nouĕ ne place.

Așa credem noi cel puțin. Foile maghiare sunt însĕ de altă părere.

Am publicat erĭ în traducere un articol al ḑiaruluĭ koșutist „Független Magyarország“, articol publicat în fruntea ḑiaruluĭ, în care se ocupă cu „tradarea de patrie“ a luĭ Ioan Cuteanu. Pentru-ca sĕ vadă însĕ și cetitorii noștri de Duminecă până unde ajunge nebunia șoviniștilor, lăsăm sĕ urmeze și la acest loc câte-va înjurăturĭ de ale foiei unguresci, pentru-ca sĕ rĕmână de vecinică pomenire turbarea șovinistă. Ĕtă ce ḑice „Független Magyarország“:

„Cum de nu s'a temut Cuteanu, că picior de Ungur nu-ĭ va mai călca în prăvălie? Cum de nu s'a temut, că-l vor lovi în cap pe stradă, ca pe un câne turbat? Cum de nu s'a temut, că îl vor lua la gónă și îĭ vor tăia fâșiĭ de curele din spinare? Cum de nu s'a temut, că îl vor vîrî într'un zid, ca pe Ephialte?“

Va sĕ ḑică, acolo am fi ajuns în țéra „libertății!“ In țéra „libertății“ am fi ajuns acolo, încât, décă cineva cere sĕ-i se scrie numele așa cum se cuvine sĕ se scrie, este amenințat că i-se vor tăia curele din spinare?

Am vré sĕ scim prin ce lege, prin ce logică póte fi obligat cineva a se numi așa, cum le place altora și nu cum îi place luĭ?

Dér cine sunt aceia, carĭ îndrăznesc sĕ sfideze cele mai sfinte drepturĭ ale unuĭ om? Cine sunt ceĭ de la „F. M—g“, ca sĕ cuteze a apostrofa în așa chip pe un cetățean onorabil? Vrețĭ rĕspuns?

Credem, că nu mai e nevoie, sĕ dăm rĕspunsul noi. Il vețĭ fi ghicit d-vóstră.

Scriitorii mai dela tóte foile șoviniste sunt din „neamul cel ales“, carĭ în adevĕr, că nu-șĭ fac nicĭ un scrupul din schimbarea numeluĭ. Ba din contră ei se îmbulḑesc la numele istorice maghiare, luând de-a rĕndul tot calendarul păgân și creștinesc maghiar, începênd cu Arpad și Bendeguz până la Lajos și László.

Ei primesc numele, dér în realitate tot ei rĕmân, și numai orbul nu vede înșelătoria.

Noi rĕmânem așa cum suntem, cu tótă campania năbădăiósă a foilor șoviniste.

Revista politică.

La timpul sĕu am ținut în curent pe cetitorii noștri cu cele ce s'au petrecut și desbătut în congresul pentru *autonomia catolicilor* ungurĭ. Acest congres votase un statut organic, cu scop de a-l trimite corónei — spre confirmare. Au trecut de atuncĭ câte-va lunĭ și de sórtea autonomiei nu s'a mai audit nimic. Deodată însĕ cade ca o bombă scirea — adusă chiar de organul catolic „Magyar Allam“ — că guvernul nu va propune statutul spre aprobare, fiind-că nu póte fi de loc învoit cu ceea-ce cuprinde el privitor la conducerea scólelor catolice și cu privire la alte afacerĭ, carĭ aparțin sferei autonomiei. Ciudat lucru. Majoritatea din congres s'a purtat, în tot timpul desbaterilor, estrem de moderat, s'a acomodat și s'a închinat, am puté ḑice pe întréga linie, numai ca sĕ pótă stórce pentru fĕtul sĕu bunăvoința și sprijinul stăpânireĭ. A cedat și a jertfit tot ce putea sĕ formeze obiect de controversă, dér n'a folosit nimic. Guvernul a cerut degetul și acum cere brațul întreg, mâne poimâne capul îl va cere. Pe calea acésta cestiunea autonomiei romano-catolicilor ungurĭ a ajuns sĕ fie un fel de „rebus“, o „ghicĭ ghicitórea mea“.

Adversarii autonomiei saltă de bucurie, că Wlassics și cu ai sĕi nu se dau, și că leii-paraleiĭ guvernuluĭ unguresc, susținuțĭ de elementele pururea murmurătóre în potriva a tot ce póte da bisericeĭ libertate de mișcare și independență, reiau din nou lupta cu biserica romano-catolică.

Lupta ce se pórtă între guvern și catolicii ungurĭ ne interesézâ și pe noi Românii. Scim bine, cum aceștia din urmă voiesc sĕ contopéscă în biserica lor biserica Românilor unițĭ,

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Iubire....

Se rĕsfață glas de fluer
Prin tăcutul amurgit...
Printre arborĭ, sus pe-o culme
Stă castelul învechit

Și domnița la feréstră
Stă cu gândul călĕtor..,
Ĕr ciobanu-șĭ cântă singur
Doina vieții luĭ de dor.

Tot mai jalnic și mai jalnic
Sună-acum cântarea sa,
Par'că-i spune luĭ pădurea
Că-l ascultă cine-va

* * *

Ca un pustnic stă castelul
In amurgul ăstei verĭ,
Par'c'ar spune-o rugăciune
Cătră vremile de ierĭ.

Tótă firea par'că dórme
Și pustiul dă ocol,
Ĕr domnița la feréstră
Stă cu ochii dușĭ în gol...

Și cum stă... o veḑĭ c'aștéptă
Glas de cântec legănat...,
Dér pădurea dórme dusă..
— Ciobănașul a plecat.

* * *

E târḑiu .. târḑiu pe tómnă...
Sórele-i mai mititel,
Frunḑele-s îngălbenite
In grădină la castel.

Și prin dosul ei ciobanul
Mână turma la iernat...
Nimenĭ însĕ nu-i aude
Cântecu-i înduioșat.

Intr'un colț printre zăbrele
Stă o grópă de curênd. .
— Ciobănașu 'șĭ face o cruce
Și-apoi plécă 'ncet cântând...

Z. Bârsan.

Lăcrimióra.

(Din Botanica poporală română.)

— Fine. —

O altă legendă tot din *Muntenia*, sună precúm urméză:

„Multe lighióne sĕlbatice și fiorióse au bântuit țéra acésta.

„Și pe când s'au întêmplat celea ce voiŭ sĕ vi-le spun, erau *Tă'arii*, carĭ năvăliseră în părțile acestea...

„In sat la noi era o tînĕră fată din némul meu: *Mărgăreta* o chiema. Ea era frumósă, de nicĭ n'o sĕ mai pomenițĭ vre-odată așa frumusețe; fața ei era albă ca un *crinișor* și rumeióră ca *smeura*, buzele ei erau douĕ *cocăze* împreunate, și dinții ei picăturĭ de lapte. Ea iubia pe un flăcău dela noi: îl chiema *Voinca*, pentru-că din toțĭ voinicii în tótă țéra acésta așa de întinsă în cât nu-i mai dai de marginĭ, el era cel mai bărbat: bătea șépte Tătarĭ, șépte-spre-dece bătea.

„Și *Voinea* iubia pe *Mărgărita*; o iubia cum iubia luminile ochilor ei mândri și scânteioșĭ, cum iubia ḑilișórele luĭ senine și fericite. Ei se întelniau în tóte serile după apusul sórelui la o rîpă, pe care o numiau bĕtrânii noștri *Rîpa florilor*.

„*Mărgărita* plăcea și căpitanuluĭ Tătarilor, care spun bĕtrânii, că se numia *Han*, dér luĭ îi era frică de *Voinea*, căcĭ rĕu chisăgea Românașul nostru, în Tătarĭ, și când audiau de numele luĭ, se băgau în gaură de viezure, în găurice de șérpe; numai se 'ncrunta *Voinea* la ei, și-i apucau frigurile grózei, frigurĭ de mórte.

„Hanul jură sĕ omóre pe *Voinea* și sĕ fure fata; — păgânul nelegiuit îșĭ ținù jurămêntul: El pândi tinerii noștri, frumoșĭ ca doi porumbei, când se duceau sĕ se întelnéscă la *Rîpa florilor*; se ascunse după o stâncă și trase în *Voinea* șépte săgețĭ înveninate, carĭ îl străpunseră în șépte părțĭ și făcură sĕ-i țișnéscă sângele din sépte locurĭ.

„*Voinea* căḑù în genunchĭ, apasă capul sĕu pe sînul fetei, și ea începù a-l acoperi cu sărutărĭ și a vĕrsa șiróe de lacrimĭ, ce scăldau floricelele pe carĭ se aședase.

„*Voinea* pierdù tot sângele sĕu, se rĕci, îngheță, și-șĭ dădù cea din urmă suflare pe sînul *Mărgăritei*, strîngêndu-o în cea din urmă îmbrățișare.

ignorând și respingênd cu sumeție tóte protestele și remonstrările capilor bisericei române unite, ale clerului și poporului acestei biserici. Incercarea acésta criminală însĕ, sperăm, nu va isbuti.

*

Bată-l pârdalnicu *șovinism*, că multe mai e în stare sĕ facă. Ura ce se pórtă în potriva a tot ce nu e maghiar și-a ajuns culmea, a degenerat intr'o bólă primejdiósă, care bântue de sus până jos societatea maghiară. Nu vorbim de rêndul acesta de atacurile sĕlbatice, ce se dau împotriva naționalităților nemaghiare Sunt în de ajuns cunoscute. Inregistrăm însĕ și pentru cetitorii fóiei nóstre de Dumineca douĕ casuri mai prôspete cari arată gradul la care a ajuns furia acestui destrăbălat șovinism.

Un comerciant român din orășelul Brad, care până acum avea pe firma lui inscripția schimonosită ungurêscă „Kutyan Janos“, a hotărît sĕ și-o schimbe pe românesce, pe numele sĕu adevĕrat de „*Ioan Cuteanu*“. Atât a fost de ajuns, pentru-ca diarele șoviniste sĕ dea navală în potriva comerciantului român înjurându-l și insultându-l pentru „cutezanța“ de a fi revenit la numele sĕu adevĕrat. Ba 'l și amenință, cum face de pildă „Független Magyarország“, care scrie: „Cum de nu s'a tremut, că nici un Ungur nu va mai păși în prăvălia lui, că-l vor lovi în cap pe stradă ca pe un animal turbat, că-l vor goni, vor tăia curele din spatele lui și-l vor vîrî într'un zid ca pe Ephialte? Nu și-a tremut pielea, familia, copiii?“ — Cine-l vor lovi în cap, Ungurii? Cine-i vor tăia curele din spate, Ungurii? Și un bărbat consciu de sine ca comerciantul din cestiune, este un „animal turbat“? *Sĕ rĕspundă* „Függ. Magyarország.“

Dér un alt cas și mai și. Un jurnalist maghiar din Oradea-mare, care mai e și ofițer în reservă, a fost lipsit de rangul de ofițer pentru-că cu ocasia unei serbări nu s'a descoperit, când s'a cântat imnul casei domnitóre „*Gott erhalte*“ (Dómne ține....) Faptul degrădărei a fost presentat de către o parte a pressei maghiare drept crimă. S'a aflat însĕ o societate în Budapesta numită „Masa Daniel Iranyi“, care prin iscăliturile a trei membrii a trimis jurnalistului o adresă de felicitare pentru atitudinea sa contra „*imnului călăilor*“. Oficiul telegrafic din Budapesta a reținut adresa telegrafică și n'a trimis'o la destinație, motivând cu aceea, că ea cuprinde espresiuni cari contravin paragrafilor din legea penală. Sĕ vedi acum tărăboiŭ în colónele gazetelor șoviniste. Ba că s'a suprimat manifestarea „sentimentelor patriotice“, ba că una, ba că alta, și dăi cu fund și îndesat în contra oficiului postal.

„*Imnul călăilor*“! Étă douĕ cuvinte, cari esprimă „patriotismul“ și „lealitatea“ șoviniștilor cu capul înflerbêntat, cari nu se genézá a atinge în chipul acesta sentimentele cele mai intime ale casei domnitóre. Și sĕ nu uitați, că lucrurile acestea se întêmplă tocmai pe când Maghiarii se pregătesc a sĕrba aniversarea a suta dela nascerea lui Kossuth Lajos, cel care la Dobrițin a detronat casa de Habsburg, și pe când gazetele ungurescĭ buciumă pe tóte glasurile meritele lui Kossuth.

*

La începutul sĕptĕmânei s'a făcut o *schimbare in ministeriul din România.* D-l Dimitrie A. *Sturdza* a reținut pentru sine presidenția cabinetului și portofoliul de rĕsboiŭ, d-l P. *S. Aurelian* a luat portofoliul domeniilor, d-l Eugen *Stătescu* portofoliul justiției, d-l Emil *Costinescu*, intrând în cabinet, a primit portofoliul finanțelor, d-l G. *Pallade* portofoliul internelor d-l C. *Stoicescu* lucrări publice, d-l Spiru *Haret* a rĕmas tot la culte și d-l I. I. *Brătianu* a luat portofoliul externelor. Din vechiul cabinet a eșit d-l B. *Missir.* Noii miniștri au depus eri jurămêntul

*

O fórte interesantă declarație face „Tribuna“ din Roma cu privire la *politica Italiei in Balcani.* După-ce desminte scirea unor diare italiene, că din incidentul întêlnirii regelui Victor Emanuel cu Țarul Rusiei s'ar fi făcut învoieli comerciale între Italia și Rusia, „Tribuna“ romană spune, că la Petersburg nu s'a vorbit despre cestiuni comerciale, ci numai *despre politică.* S'a făcut un schimb de păreri asupra politicei în Balcani și cu prilejul acesta a eșit la ivélă, că Regele și Țarul sunt *pe deplin înțeleși* în privința acestei politice. Rusia recunósce Italiei dreptul, de a urmări cu atențiune evenimentele din Peninsula balcanică, ér Italienii sunt fórte veseli de acest resultat obținut în urma călĕtoriei la Petersburg a Regelui lor.

*

Din Paris se scrie cu data de 29 Iulie relativ la închiderea școlelor: „*Comitetul liberal-republican* a ținut eri séra în manegiul (școla de călĕrit) din strada Enghien o mare întrunire de protestare în potriva închiderei școlelor călugăresci. Toți cei ce au luat cuvêntul, au atacat guvernul și au lăudat pe călugărițe pentru ostenéla, ce și-au dat'o în crescerea copiilor poporului. Din acéstă causă poporul este mâhnit, vĕdênd cum guvernul, fără frica de Dumnedeu, le alungă. Oratorii au învitat pe toți liberalii, cari mai țin la credința creștinéscă, sĕ se unéscă spre a restabili cinstea țĕrii. Catolicii trebue sĕ se împotrivéscă cu cuvêntul și condeiul și sĕ facă demonstrațiuni pe stradă, gata fiind a-și vĕrsa și sângele și a-se face mucenici pentru causa cea sfântă. Guvernul, care a credut, că se póte atinge nepedepsit de religiune, s'a înșelat, căci poporul s'a sculat. Vorbitorii aduc ca pildă Anglia și America, unde este liber poporul de a-și da copiii la învĕțătură la ori-ce școlă vré.

Invĕțatul scriitor Coppée a vorbit fórte aspru contra președintelui republicei, Loubet. Adunurea a votat o resoluțiune, prin care se veștedesce atentatul guvernului contra dreptului și a vieții familiare și își esprimă iubirea și admirațiunea față cu călugărițele. S'a hotărît a se organisa o împotrivire energică pentru a combate pe „Iacobinii“ cei fără de lege. Când au eșit de la adunare, mulțimea de mii de ómeni s'a adunat împrejurul lui Coppée, strigând cu glas tare: „Sĕ trăiéscă Coppée! Jos tiranii! Jos Waldeck și Loubet! Trăiasca armata!“

Fostul prefect de poliție din Paris, Andrieux, a participat și el la adunare și la demonstrație strigând: „Trăiéscă libertatea! Trăiéscă călugărițele!“ Membrii clubului „Epatant“ au demonstrat de pe terasa clubului, aruncând cu pietri asupra agitatorilor socialiști.

In *Brest* poporul se împotrivesce cu energie legii. Ómenii sunt gata a-și vĕrsa sângele, apărându-și religiunea. In Roscoff s'a baricadat școla cu grindi și bănci și s'au dus provisiuni multe, ca sĕ aibă cu ce se hrăni. Tot asemenea sciri se aud și din alte părți.

Destăinuiri despre tripla alianță.

Destăinuirile despre clausele șterse înainte și acum din tratatul triplei alianțe, continuă. După destăinuirea lui „*Pester Loyd*“, că Italia se obligase la prima încheiere a alianței sĕ trimită prin Tirol armată la frontierele franco-germane de lângă Rhin pentru Germania, vine acum destăinuirea lui „*Neue Freie Presse*“ din Viena, privitóre la clausele alianței dintre Italia și Austria. După aceste clause Italia se obliga a trimite un corp de armată prin Ungaria spre Dunărea-de-jos, corp, care s'ar uni cu armata română și armatele austriace din Transilvania, sub comanda Regelui Carol, care ar fi condus operațiile contra Rusiei.

Pressa germană oficială desaprobă aceste destăinuiri. Oficiosul „*Kölnische Zeitung*“, intr'un recent articol, care pare a fi inspirat, afirmă odată mai mult, că tripla alianță a fost reînoită fără cea mai mică schimbare. El adaugă:

„Convențiunea militară în privința transportului trupelor italiene prin Brenner, a fost abrogată deja de mai mulți ani pentru considerații pur militare și fiind-că se socotea, că printr'un ocol atât de lung trupele italiene ar sosi prea târdiu la teatrul operațiunilor.

„In ceea-ce privesce revelațiunile lui „Național Zeitung“ și ale lui „Morning Post“, asupra ștergerei clausei despre trimiterea la hotarele române a unui corp de armată italian, în cas de rĕsboiu austrorus, ignorăm complet, décă a esistat vre-o convenție militară relativă la întrebuințarea de trupe italiene contra Rusiei; dér în tot casul este fals, că vre-o obligație de soiul acesta impusă Italiei a fost ștérsă din tratat după dorința acesteia. Nici odată n'a esistat în tratat o asemenea disposițiune, și prin urmare ea n'a putut fi suprimată....

„Tratatul de alianță are astădi același cuprins și aceeași importanță politică, ca și în dilele când a fost încheiat, adecă puterile contractante sunt ținute de a-și da ajutor cu tóte puterile lor militare, în diua când unele eventualități s'ar produce,

„Modificările posibile ale convențiunilor militare, modificări, cari pot resulta în decursul anilor de necesitățile technice, n'au nici o influență asupra puterilor politice din tratat.

„Cele trei puteri aliate sunt obligate a-și da ajutor reciproc. Étă ceea-ce era și rĕmâne lucrul principal. Cum se va manifesta acest angajament? Acésta se va vedé, décă s'ar produce vre-o atare eventualitate, pe care n'o dorim, nici n'o prevedem“.

Acesta este, în trăsături mari, articolul lui „*Kölnische Zeitung*“.

SCIRILE DILEI.

— 19 Iulie.

Jubileul școlelor din Blașiŭ. „Egyetértés“ luând și el de veste, că corpul profesoral din Blașiŭ are de gând sĕ serbeze jubileul de 150 de ani al esistenței școlelor din centrul metropoliei române unite, dice: „Lucruri triste ne spun rêndurile acestea și e un cas fórte caracteristic pentru politica nóstră de naționalitate. Inainte cu 150 de ani s'a deschis prima școlă în Blașiŭ și de atunci esistă, nici nu s'a pustiit, nici maghiară n'a devenit, — ci s'a sporit.... Vom urmări cu atențiune, cele ce se vor petrece la sĕrbare“. — Of, sireacii șoviniști, cât de gro-

---

„Când hanul Tătar vĕdu, că *Voinea* nu mai mișcă și nu mai dă nici un semn de viĕță, se apropie ca un turbat de luă fata în brațe.

„Dér *Mărgărita* vĕdêndu-l, găsi o putere și o bărbăție nespusă, simți sângele până atunci înrhiegat la inimă-i urcându-i-se în față și înpăinjenindu-i-se ochii; ea se descinse în mai puțin de un minut de betele, cari strîngeau mlădiosu-i mijlocel și trăgêndu-le cu o iuțélă neaudită după gâtul Hanului, îl strînse așa de tare, in cât în o clipă turbatul păgân cădu lângă trupul *Voinei* și-și dădu ochii peste cap.

„Când îl vĕdu amețit astfel, bărbata fată îl prăvăli în rîpă, privind cu o plăcere sĕlbatică cum se isbea capul lui din stâncă în stâncă și cum se sfărîma trupul bucată cu bucată, os cu os.

„De inimă rea, fata a înebunit și bĕtrânii spun, că mult timp după acea nenorocósa întêmplare, o umbră despletită se preumbla rĕtăcită pe rîpă și vĕrsênd *lăcrimiori*, cari picând pe flori le albea.

„Și se dice, că sângele țișnind a roșit florile împrejurul lui *Voinea* și de atunci a rĕmas florilor roșii-roșii numirea de *Sângele Voinei*, precum a rĕmas floricelelor scăldate de lăcrămióréle *Mărgăritei* numele de *Mărgăritărel*.

„De atunci se numesce și rîpa aceea *Rîpa Tătarului*, și stânca, pe care a cădut Voinea, *Stânca Morții*...

„Étă de unde vine acelor floricele albe și mici, cari au colórea și forma unei lăcrămióre, numirea de *Mărgăritărel*, și de unde și-au luat nisce flori roșióre, cari cresc mai cu sémă pe marginea rîpelor, numirea de *Sângele Voinei*!“[1])

Lăcrămióra provine și în unele poesii poporane, mai ales la început, ca simbol al iubirii și dorinței.

Étă o poesie poporană din *Bănat*, comuna Drăgoesci, care ne-o dovedesce acésta:

Frundă verde *lăcrămióră*,
Am avut o surióră
Iubitóre
Cântătóre,
Născută la flori de sóre.
Vai de mine mult doresc
Cu dênsa sĕ mĕ 'ntêlnesc.
Douĕ vorbe sĕ vorbim,
Sĕ nu ne mai despărțim.[2])

O altă poesie din *Muntenia* jud. Vâlcea, com. Ștefănesci, în care se află numirea *Mărgăritar* a acestei floricele, sună precum urméză:

Pe dealu Viișoreanu
Mi-a 'nflorit *mărgăritaru*
Mărgăritar înflorit,
Cine mi te-a ciumpĕvit?
— Flăcăii dela cosit,
Fete mari dela iubit,
Neveste dela plivit,
Dorobanți de rênd trecênd[3])

(„Revista pentru Ist. Arch. și tilolog“, organul societății istorice române.

S. Fl. Marian.

[1]) *Revista română pentru sciința litere și arte.* Vol. II, Bucuresci 1862, p. 500—504.

[2]) En. Hodoș, op, cit., p. 105.

[3]) *Ședĕtórea*, an. I., Fălticeni 1892, p. 257.

Ioniță Ciobanu.

(Poveste).

— Fine. —

Impĕrătésa, după-ce a scăpat din ghiarele harapului, s'a tot dus rĕtăcită prin cele locuri, până-ce a dat peste un cioban dela care și-a cumpĕrat un rênd de haine ciobănesci. Imbrăcată cu aceste haine, a călĕtorit mai departe până-ce a dat de o tĕrlă de oi, unde s'a tocmit ca cioban sub numele de Ioniță ciobanu. Aci a petrecut mai bine de un an în mijlocul păstorilor, fără de a fi cunoscută de cine-va cumcă ar fi femeie. Dela un timp óre-care s'a dus la un oraș dimpreună cu alți păstori, și mult se minunéză când se vede în orașul ei. Ea se abate pe la palatul împĕrătesc, ca sĕ-și mai vadă odată locuința părintéscă. Aci în curte dă cu ochii de harapul tatălui sĕu, pe care-l întrébă, décă e cumva lipsă de vr'o slugă în curte, că s'ar tocmi densul la ori-ce slujbă ar fi. Harapul nici aminte nu și-ar fi adus cumcă sub hainele

zav îi scutură frigurile gelosiei şi duşmăniei.

Regele Carol al României şi Regina Elisabeta au plecat adî din Sinaia în străinătate. Poimâne, Duminecă, Regele sosesce în Ischl, unde va fi timp de două dile óspele monarchului nostru Francisc Iosif. Regina nu va merge la Ischl, ci direct la Neuwied. Din Ischl regele se va duce la Gastein, pentru a face o cură. Suveranii români nu se vor reîntórce acasă, decât pe la sfirşitul lunei August.

La mormêntul lui Ştefan Mihăileanu. Poimâne, Duminecă, se împlinesc doi ani, dela diua uciderei lui *Ştefan Mihăileanu*, victima atentatului mişelesc săvîrşit de ómenii banditului Sarafoff. Pentru a comemora acéstă jalnică aniversare, Românii macedoneni din Bucuresci aranjéză un peregrinaj la mormêntul neuitatului Mihăileanu. In scopul acesta s'a constituit un comitet, care a publicat un apel către cetăţenii capitalei, învitându-i sĕ participe la acest omagiu de recunoscinţă adus martirului, care s'a sacrificat pentru un ideal.

Pentru Liga culturală. Cetim în „Conservatorul": Harnicul şi energiul preşedinte al *Ligei Culturale*, d-l Petre Grădişteanu, în dorinţa de a da acestei instituţiuni naţionale puterea şi viéţa ce i se cuvine, s'a pus pe lucru cu tot dinadinsul. In acest scop d-sa şi-a început călĕtoriile prin provincie, umblând din oraş în oraş, propagând şi convingênd lumea de necesitatea esistenţei Ligei. Abia întors dela Dumbrăveni, unde a luat parte la desvăluirea bustului marelui nostru poet Mihail Eminescu, şi unde a ţinut entusiastul discurs patriotic, vrednicul preşedinte al Ligei, d-l Petre Grădişteanu, va pleca dilele acestea la Buzĕu, Monteoru şi Sĕrata, pentru reînfiinţarea secţiunilor Ligei din aceste localităţi...

Serbarea cântăreţilor germani. Săptĕmâna trecută s'au adunat la Graz (ţéra Ştaierului) membrii reuniunilor de cântări germane din tóte ţĕrile şi patru dile de-arêndul au fost sĕrbători frumóse de înfrăţire între fraţii de acelaşi sânge, despărţiţi însĕ prin graniţele politice. Au fost adunaţi cu totul un numĕr de peste 12,000 de cântăreţi, între cari numeroşi representanţi ai Saşilor din Braşov, Sibiiu, Sighişóra, Bistriţă etc. Când au întrat în oraş, Saşii au fost acoperiţi de flori şi buchete legate cu panglici în colorile roşu-albastru, pe cari le aruncau damele din ferestri. Damele strigau Saşilor drept încuragiare: „Hoch!" (Sĕ trăiască!) „Nu vĕ lăsaţi!" „Luptaţi înainte!" şi alte strigăte, ér din ferestri fâlfăiau batiste albe, cu cari salutau pe ceilalţi cântăreţi, dér când treceau Saşii, în loc de batiste fâlfăiau colorile Saşilor.

Exportul şi importul României. Ministerul român de finanţe a întocmit un interesant studiu cu privire la comerciul exterior al României în 1901. Din resumatul general al cantităţilor importate şi exportate reiese, că România a importat în 1901: 484,368 tone în valóre de 292,435,760 lei, şi a exportat 2,984,859 de tone în valóre de 353,830,877 lei. Lând ca basă cantitatea şi valórea importului, resultă că România în decursul ultimilor 10 ani, a importat în 1901 mai puţin, decât în orî-care alt an, cu excepţiune de anul 1900, când importul a fost numai de 412.105 tone, în valóre de 216,985,878 lei, şi a exportat mai mult decât în orî-care alt an, exportul a fost de 2,895,490 tone, în valóre de 370,651,787 lei.

Banditii, cari au răpit deunădî 3 elevî ai şcólei comerciale române din Ianina, au trimis un emisar la părinţii a 2 din aceştî elevî, cari sunt mai bogaţi, cerêndu-le o despăgubire de 2500 lire turcescî pentru liberarea copiilor lor. Părinţilor celui d'al treilea elev, cari sunt săraci, ei n'au cerut nimic şi se crede, că copilul acestora va fi eliberat de briganzî. Micii captivî au fost duşi în creerii munţilor şi sunt tîrîţi dilnic în urma bandei, prost hrăniţi şi trataţi cu crudime. Părinţii lor desolaţi se silesc sĕ adune suma cerută ca rĕscumpĕrare.

Logodnă. D-l Vasiliu *Ţeghea* (Bran, Sĕlagiu) s'a logodit în 21 Iunie cu d-şóra Marióra *Filip* (Căuaş).

Din Vlădeni ni-se scrie: „Stimate d-le Redactor! In mult preţuita „Gazetă" nr. 154 din 14/27 Iulie a. c. în rubrica „Producţiunî şi petreceri", s'a publicat din Vlădeni o dare de sémă despre decursul petrecerei de vară aranjată în séra de Sf. Apostolî Petru şi Pavel. Tóte sunt frumóse din amintita dare de sémă, şi le subscriu şi eu bucuros, însĕ nu pot lăsa fără observare darea de sémă a casariului Iordan Curcubĕtă, care simplamente înşiră numai numele domnilor, cari au contribuit („suprasolvit") fără a face bilanţul îndatinat despre venit, cheltuelî şi venitul curat al producţiunei amintite. După-ce însĕ venitul curat este destinat pentru sporirea fondului bibliotecei poporale, spre realisarea căruia domnul preşedinte al Epitropiei bisericescî bucuros a pus la disposiţiunea aranjerilor salele şcólei nóstre şi a stăruit din tóte puterile dimpreună cu cei chemaţi la aranjarea producţiunei, astfel ca sĕ pótă avea resultatul dorit atât moral, cât şi material; şi după-ce din isvor sigur se colportéză scirea, că venitul brut ar fi fost cam 110 cor. — pentru dumerirea publicului sunt rugaţi domnii aranjeri Iordan Curcubĕtă şi Iacob Bolcaş, ca în terminul cel mai scurt sĕ facă socotéla regulată despre venit şi cheltuelî, arătând cu cât s'a sporit fondul bibliotecei poporale în urma acelei petrecerî. — *Unul din cei interesaţi*".

Mire de 90 ani — miresă de 80 ani. In comuna Sculeni (România) s'au căsĕtorit acuma de curênd Teodor Munteanu cu Elena Teodorescu. Mirele e în etate de 90 ani, ér miresa de 80. Ei se aveau dragî din tinereţe, dér sórtea şi împrejurările nu i-au îngăduit sĕ se căsătoréscă. Munteanu, de năcaz, că n'a putut lua pe cine a iubit, nicî nu s'a mai însurat, Elena s'a măritat şi a rĕmas acuma vĕduvă. Mulţi ani au trebuit sĕ aştepte bieţii ómenî, până şi-au putut dice: Ei, acuma nimica nu ne mai stă în cale, putem sĕ fim unul al altuia înaintea sfântului altar. Aşa au şi făcut. Cu feţele sbârcite de bĕtrâneţe şi cu frumuseţa de odinióră veştedită, dér tot cu dragostea cea veche unul pentru altul, şi-au serbat dilele acestea nunta cei doi bĕtrânî.

Luptă între lucrători românî şi nemţî. Se scrie din Bănat foilor ungurescî, că erî s'au luat la cértă lucrătorii agricolî de pe pusta din Denta. Lucrătorii s'au împărţit în două tabere: Românî şi Nemţî. Românii se fi împuşcat din revolvere şi sĕ fi rănit pe şépte Nemţî. Au venit jandarmii la faţa locului şi au despărţit cele două tabere.

Ciuma şi holera. In Odessa, lângă marea négră (Rusia) s'au întêmplat dilele acestea trei casurî de ciumă.—In Charbin (Rusia) s'au îmbolnăvit dela 15—23 Iulie de ciumă 143 Ruşî şi 340 Chinesî. — Asemenea scirî sosesc şi din Kairo (Africa), unde la 27 Iulie au murit de holeră 38 ómenî şi s'au îmbolnăvit 35.

Mulţămită publică. Subscrişii în numele societăţii de „lectură şi cant", din Bicaz, venim a-ne împlini o sfântă datorinţă, când pe acéstă cale ne esprimăm sincerile nóstre mulţumite şi recunoscinţă către Onorata Administraţiune a domeniurilor corónei pentru una sută bucăţî scrierî poporale dăruite pe séma societăţii nóstre; asemenea şi Academiei Române, care asemenea a binevoit a-ne dărui din publicaţiunile sale 24 (două-decî şi patru) de opurî sciențifice şi de mare valóre. — Urméză acum numai rêndul membrilor, ca sĕ lapede nepăsarea, şi diverginţele atât de desastrose şi sĕsprijinéscă activitatea societăţii prin plătirea taxelor şi participarea la şedinţe. *Bicaz*, la 26 Iulie 1902. — *George Görög* pres. societ., *Augustin Rusnţia* secret. societăţii.

Din Giurgeu.

— Iulie 1902.

Onorată Redacţiune! Senatul şcolar protopopesc din Giurgeu şi-a ţinut adunarea ordinară în 22 Iulie a. c. în parochia Tulgheş.

Acéstă comună din partea nord-ostică a comitatului Ciuc, se întinde de-alungul văilor sburdalnice Putna şi Bistricióra, cari împreunându-se aicî, cu tainic murmur se strecóră vesel printre munţii României, îngânând cu şóptele line somnul vecînic al uriaşului Cêhlău, şi alérgă la limanul libertăţii, unde au sĕ depună mulţimea plutelor esportate dilnic din ţéra nóstră.

Tulgheşul are aspectul unui orăşel, cu mai multe clădiri frumóse, circulaţie de tot animată, însĕ şi comerciul de lemne renumit îl ridică la rangul de emporiu. In acéstă comună mărginaşe cu o regiune din cele mai pitorescî, în care ţi-se îmbie ocasiunî destule a vedé mutre diferite de ale orientului îndepărtat, locuesc şi 1200 Românî gr. cat. pe lângă 1752 rom. cat., 20 reform. şi 300 israeliţî.

Biserica, casa parochială şi şcóla română situate una lângă alta, ocupând cel mai frumos punct al comunei, tóte trei din material solid de cărămidă, formézâ un adevărat odor naţional. Iniţiatorii şi fundatorii acestor clădiri pompóse, cu concursul poporului cari cu atâta prevedere au sciut sĕ asigure pentru vécurî viitorul naţional al Românilor din Tulgheş, astădî nu mai sunt, dér numele lui Mihail *Dobrean*, care aprópe 3 sferturî de veac a păstorit acéstă comună, şi al marelui comerciant Spiru vor rĕmâné nemuritóre nu numai pentru tulgheşenî ci pentru tot Românul, care a avut fericirea a privi aceste edificii monumentale. Urmaşii acestei familii, d-nii Augustin Dobrean şi Ana Dobrean fiî ai rĕposatului Mihail, sunt cei mai avuţi ómenî din Tulgheş; dela dînşii nu numai tulgheşenii dér chiar şi noi ceştialalţî de prin Giurgeu suntem îndreptăţiţî a aştepta sĕ facă încă şi mai mult.

Şedinţa senatului şcol. protopopesc s'a ţinut în sala de învĕţămênt a şcólei, la care au luat parte, pe lângă maioritatea membrilor, d-l vice-protopop Elie Câmpeanu Ioan Mera paroch local, Vasile Urzica, coop. în Varviz şi Ioan Urzică, învĕţ. în Ghimeş; poporul însĕ a lipsit.

Din raportul general despre starea învĕţămêntului în 1901/2 compus şi cetit de M. O. D. Elie Campean, protopop şi preş., mi-am putut însemna următórele date:

Anul şcolar 1901/2 s'a început între împrejurărî normale destul de regulat, avêndu-şî fie-care şcólă învĕţător cualificat. Cu finea anului 1901 în cele 15 parochii cu 40 filii şi cu o poporaţiune de 18,898 suflete, s'au aflat 2452 şcolarî la şcóla de tóte dilele, 1393 băeţî şi 1059 fetiţe. Dintre aceştia au frecuentat 628 băeţî şi 352 fetiţe, la olaltă 1309, la şcóla gr. cat. din comună 550 băeţî 296 fetiţe la olaltă 846, la altă şcólă din comună 65 băeţî 63 fetiţe la olaltă 128, la şcóla din altă comună 24 băieţî 14 fetiţe, la olaltă 38.

Aceste date statistice adunate de preoţî nu consună însĕ cu cele culese cu ocasia esamenului dela finea anului şcol., din carî reese, cum-că în 11 parochii şi filii născuţî dela 6—12 anî sunt 1159 băeţî şi 1077 fetiţe dela 13—15 anî sunt 549 băeţî 453 fetiţe, la olaltă: 1708 băeţî şi 1530 fetiţe.

Afară de aceştia în comunele deja *maghiarisate* Gyó.-Szt.-Miklos, Alfalău, Szt.-Domokos şi Szépviz se mai află încă dela 6—12 anî 106 băeţî 83 fetiţe la olaltă 189.

Numĕrul total al copiilor obligaţî la şcólă după etate ar fi 3427. Dintre aceştia s'au verificat pentru cercetarea şcólei: dela 6—12 anî 588 băeţî, 385 fetiţe =973; dela 13—15 anî 172 băeţî 118 fetiţe = 290, decî 760 băeţî 530 fete = 1263.

Au frecuentat şcóla cuotid. gr. cat. 505 băeţî şi 252 fetiţe = 737. Au frecuentat şcóla repet. gr. cat 103 băeţî şi 53 fetiţe = 156. Au frecuentat şcóla streină 36 băeţî şi 27 fetiţe = 63. La olaltă 644 băeţî şi 332 fetiţe = 976.

Cu ocasia visitaţiei canonice, care a durat dela 24 Oct. 1901 până la 3 Faur 1902, s'a controlat mersul învĕţămêntului,

---

ciobănescî sĕ fie ascunsă chiar fata împĕratului, pe care el o nenorocise. Harapul i-a rĕspuns, că acum de-ocamdată n'are lipsă de nimenea, dér va întreba pe împĕratul. Împĕratul a băgat de sémă, că harapul vorbesce cu cineva şi-l întrébă, cu cine stă de vorbă? Harapul îi rĕspunde:

— Un cioban voesce sĕ între în slujba curţii şi eu i-am rĕspuns, că de-ocamdată n'avem trebuinţă de nimenî.

— Cum sĕ n'avem, când tu scii bine, că n'avem grădinar la grădina de florî; mergî în grabă după el şi adă-l sĕ-l întrebăm, décă sĕ pricepe la florărie!

Harapul îl ajunge din urmă pe Ioniţă ciobanul şi-l aduce la împĕratul, care îl şi tocmesce grădinar peste grădina de florî. Ioniţă avea îndatorirea, ca sĕ plivéscă şi sĕ ude straturile cu florî, apoi în tótă diminéţa sĕ ducă prin odăi câte un buchet de florî, bine mirositóre.

Lui Ioniţă nicî că-i venea cu greu acéstă slujbă, de óre-ce el încă de când era acasă se pricepea bine la florărî şi cunoscea bine şi tóte odăile palatului.

N'au trecut multe dile dela venirea lui Ioniţă aci şi împĕratul s'a hotărît sĕ-şî însóre feciorul cu fata unui alt împĕrat. Acum se făceau marî pregătirî la palat. In fine sosi şi diua acéea. Au fost mulţî împĕraţî poftiţî la ospĕţ. De-odată vede Ioniţă, că vine şi soţul ei dimpreună cu harapul, dér în faţa lui se putea ceti tristeţea, care-l rodea la inimă. După cununie sĕ aşédă toţî la mese. Ioniţă se îmbiá ça la masa unde se aşedase iubitul ei sĕ servéscă el. Împĕratul acesta deşi îl privia cu ochii pironiţî pe Ioniţă totuşî nu-şî putea închipui ca acest servitor sĕ fie însaşî iubita lui soţie, ce o perduse

*

Pe la miedul nopţii împĕratul socru i-a chiemat pe toţî servitorii şi i-a îndemnat sĕ spue câte o poveste frumósă, spre desfătarea óspeţilor. Inceputul trebuia sĕ-l facă Ioniţă. El de-ocamdată se mai codea cum-că n'ar sci nicî una, dér, după-ce au început sĕ-l róge toţi mesenii, a început povestea lui cam aşa:

A fost odată ca nicî odată, că de n'ar fi nu s'ar povesti. Si a fost odată un împĕrat vĕduv, care avea un fecior şi o fată..... şi aşa mai departe după cum vi s'a povestit dela început şi până la sfîrşit. Toţî cei dela masă au rĕmas cu gurile căscate de frumuseţea povestii numai cei doi harapî, vĕdêndu-se descoperiţî tremurau ca frundele de vênt, ér cei doi împĕraţî îl priveau pe Ioniţă cu ochii plinî de lacrĕmî aşteptând sĕ vadă, ce s'a petrecut cu fata de împĕrat. Când odată îl aude pe Ioniţă dicênd:

— Şi sĕ sciţî iubiţilor óspeţî, că eu nu sunt bărbat, ci chiar fata împĕratului din poveste. Aicea este tatăl meu; aicea este şi bărbatul meu; mirele este frăţiorul meu iubit. Şi ca sĕ credeţî, că e adevĕr, priviţî la pieptul meu, care mi-l descoper!

O, câtă mişcare fû atuncî în inimile tuturor mesenilor. Lacrĕmile de bucurie curgeau pe feţele tuturora. Ioniţă fû schimbat în haine femeiescî şi aşedat la masă între tatăl şi între soţul ei, ér cei doi harapî fură tîrîţî în puşcărie şi încărcaţî cu lanţurî grele până la diua lor de osîndă.

*

Pre când ei petreceau în voia cea mai bună, étă că, fără sĕ fie observaţî, întră în casă trei copii îmbrăcaţî cu câte o cĕmăşuţă lungă până la pămênt, ér pe cap aveau câte o căciuliţă până după urechî. Copiii îndată ce întră în casă, se şi ascund după cuptor. Când odată îşî ridică cel mai mărişor capul de-asupra cuptorului şi dice cu glas puternic:

— Te rog, înălţate împĕrate, dă-ne voie sĕ spunem şi noi cei de aci de după cuptor o poveste aşa de frumósă încât are sĕ se înşire prin tóta casa numai şirurî de mărgăritare.

— Sĕ vĕ audim, sĕ vĕ audim, ce sciţî şi voi.

Atuncî copilul începe sĕ spună tot povestea care a spus'o împĕrătésa şi când a ajuns sĕ spună, că a nascut împĕrătésa un copil cu totului tot de aur, dise:

Pe copil l'a luat sócra împĕrătesei

precum și purtarea morală și oficiósă a învĕțătorilor, fără a se ridica din vre-o parte plângerĭ întemeiate contra lor.

Pentru susținerea acestor șcóle, poporul a contribuit 13,534 cor. 95 fil., fondul școl archidiec. 600 cor. statul 600 cor. Total 14,904.95 cor., Precând numĕrul copiilor carĭ au frequentat șcóla, în scădere cu 22 față de anul trecut. pe atuncĭ progresul în studii în general a fost superior celui din 1900/1901.

Raportul luându-se spre sciință, a fost supusă desbaterei ordinațiunea consistorială de dto. 7 Maiŭ 1902 nr. 1612, care impune senatelor școl. paroch. a pertracta causa învĕțămêntului poporal cu obiectivitatea și interesul recerut, avĕnd a-se arăta piedecile, respective căile practice prin carĭ s'ar putè ajunge la un resultat mai îmbucurător.

Membrii senatului școl. protop., după o discuție viuă și cercetare minuțiósă a datelor trimise de respectivele senate școl. parochiale, a ajuns la convingerea, că lipsa unui progres mai plausibil este a se atribui în primul loc insuficienției șcólelor, cu deosebire la Várviz și Șermaș. Considerând însĕ, că starea materială a poporenilor din aceste comune e sdruncinată atât de tare, încât e imposibil a mai pretinde jertfe materiale pentru promovarea instrucțiunei, nu este altă scăpare, decât a reflecta după ajutor estern. In acest sens s'a luat și conclusul, care se va așterne Prea Ven. Consistor spre deliberare.

S'au cetit apoi mai multe ordinațiunĭ consistoriale, dintre carĭ cea mai momentósă este aceea, care drept rĕspuns la o întrebare a protopopului, impune, că până la alte disposiții instrucțiunea în șcólele nóstre poporale sĕ se facă tot după vechiul sistem și plan

S'a mai discutat și cestiunea plătirei salarelor învĕțătorescĭ, carĭ pe alocurea sunt în restanțe marĭ, conclus însĕ nu s'a luat.

Cor. —

Convocare.

Onorații membrii ai *despărțĕmêntului Bran* al „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român", precum și toțĭ carĭ doresc înaintarea scopului ce-l urmăresce „Asociațiunea", sunt invitațĭ a participa la adunarea generală a despărțĕmêntului, ce se va ține în biserica din comuna *Pórta* (Bran) în diua de *10 August* st. n. a. c. la 10 óre a. m. Obiectele menite spre pertractare vor fi cele prescrise de statute și regulament.

Se va aranja și o esposițiune de cai, vite cornute, râmătorĭ, oi, ouĕ încondeiate, cusăturĭ și țĕsăturĭ de tot felul, și se vor distribui și premii.

Bran, în 30 Iulie 1902.

Ion cav. de Pușcariu, președinte. *N. Runcean*, notar.

Internatul Vancean de fetițe din Blașiu.

(*Publicare de concurs.*)

Pănă în diua de *15 August* n. a. c. se escrie concurs pentru primirea în *Internatul de fetițe din Blașiŭ.*

1) Pentru o elevă sunt de a-se plăti pe un an școlar 240 cor. în două séu cel mult în patru rate anticipative, pe lângă aceea o taxă anuală de înscriere de 6 cor. 30 b., pentru elevele din clasele elementare, și de 12 cor. 30 b., pentru cele din clasele superióre, apoi 2 cor. pe an pentru bae. Elevele, carĭ vor învĕța limba francesă orĭ musica instrumentală, vor plăti separat unele taxe moderate.

2) Fiind-că elevele vor trebui sĕ pórte uniforme, se va plăti 28—36 cor. după etatea fie-căreia. Uniforma acésta, care se pregătesce în internat, constă din două șurțe în formă de rochie, 2 pălării, — una de iérnă și alta de vară, — și din o toaletă.

3) La întrarea în Internat fie-care elevă va trebui sĕ fie provĕdută cu: 6 cămeșĭ, 6 camisóne, 6 pantalonĭ, 1 fustă de iérnă, 6 servete, 12 batiste, 6 părechĭ de ciorapĭ, 2 părechĭ de papucĭ, 1 perie de dințĭ, 1 perie de cap, 2 perii de încălțăminte, 1 plapomă, 2 peptenĭ, 1 saltea de lână, 2 perinĭ, 4 fețe de pat, 4 fețe de perină, 2 cuverte de pat din giolgiu alb, 1 lavor de spălat și 6 ștergare.

Obiectele acestea au se fie marcate cu numele elevei.

Pentru suma plătită fie-care elevă va primi:

1) Instrucțiune în studiile prescrise pe clasele I—VI elementare și VII—VIII superióre, educațiune religioso-morală și deprinderĭ în conversațiune maghiară și germană.

2) Locuință în etajul institutului în sale marĭ, sănĕtóse și luminóse provĕdute cu mobiliarul necesar.

3) Vipt întreg, și anume: *a*) la dejun cafea cu lapte, *b*) la amédĭ 3 felurĭ. Dumineca și in sĕrbătorĭ 4, *c*) la cină 2.

4) Spălat, luminat și încăldit. In fie-care lună elevele vor lua câte o bae.

5) Instrucțiunea în fert, spălat, călcatul cu ferul, coptul pânii, tors, țesut. curățit, grădinărit, croit, purtarea socotelilor economiei de casă, conservatul și aședatul legumelor și victualelor peste iérnă, îngrășatul animalelor, prăsirea și ținerea galițelor etc.

La cererile pentru primire e de a-se alătura: estras de botez, testimoniu de pe clasa absolvată, atestat medical despre sănĕtatea elevei, atestat de vaccinare și revaccinare.

Concursele sunt de a-se înainta *Prea Veneratului Consistor metropolitan din Blașiŭ*, alăturându-se la fie-care o marcă de 45 b. pentru spedarea francată a resoluțiunii. De la cererea de primire *nu sunt dispensate* nicĭ elevele, carĭ au mai fost în internat.

Direcțiunea institutului de fetițe.

Anunț literar.

Episcopii Petru Paul Aron și Dionisiu Novacovicĭŭ, séu: *Istoria Românilor Transilvănenĭ de la 1751—1764*, de Dr. Augustin *Bunea*, canonic metropolitan în Blașiŭ.

Abia au trecut câte-va lunĭ, de când am anunțat cartea „*Vechile episcopii*" scrisă de învĕțatul canonic Bunea și apreciată de ómenii competențĭ atât de dincóce de Carpațĭ, cât și de istoricii de profesiune, academicianĭ și profesorĭ de universitate din România, și étă. că astădi putem anunța o altă operă istorică de mare valóre, care va eși de sub tipar dilele acestea sub titlul de mai sus.

Un amic al nostru, care avù ocasiune a citi tótă cartea, înainte de a se da publicității. ne scrie, că acéstă nouă lucrare cuprinde pe 432 paginĭ, 8⁰ mare, tóte momentele epocei de pe la mijlocul secolului XVIII., atât politice, religionare, cât și literare, culturale și economice din isvóre originale, carĭ până acuma n'au fost utilisate. Detailurile atât de interesante ale activității călugărului Sofronie, popa Tunsu, Ioan de Aciuliu și alții, luptele Sêrbilor contra unirei, întemeiarea șcólelor și mănăstirilor din Blașiŭ, descrierea împrejurărilor și a stărilor de la numerósele mănăstirĭ, carĭ adĭ nu mai esistă, tóte acestea sunt descrise pe larg cu multă esactitate. Fórte interesante sunt capitolele despre întemeiarea tipografiei din Blașiŭ, mișcarea culturală și literară, dotațiunea și situația clerului și situația peste tot a poporului sub Aron.

Cartea cuprinde astfel istoria ambelor bisericĭ din epoca cea mai agitată de după unire, și tot odată istoria nóstră politică, culturală și literară pe timpul scurt, dér important de 13 anĭ. La sfîrșit un apendice bogat de documente originale.

Școla de fete a „Asociațiunei".

Condițiunĭ de primire în internatul școlei.

In clasa I a școlei civile de fete se primesc elevele:

a) carĭ dovedesc prin atestat de botez, că au împlinit cel puțin vêrsta de 9 anĭ;

b) carĭ dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes IV clase elementare (poporale séu primare), orĭ apoi dovedesc pe basa unui examen de primire, că sunt bine orientate în materia de învĕțămênt prescrisă pentru clasa a IV-a elementară.

In celelalte clase ale școlei civile de fete se primesc eleve, carĭ dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes vre-o clasă premergĕtóre de la altă școlă de categoria școlei civile.

In lipsa unui astfel de atestat, séu pe lângă atestat de pe clasa V și VI dela școla elementară-poporală, primirea în orĭ-care clasă a școlei civile, ce corespunde vêrstei elevei, se póte face numai pe basa unui examen de primire, depus cu succes înaintea corpului profesoral al școlei, în sensul ordinațiunii ministeriului regesc ungar de culte și instrucție publică, dto 11 August 1887. Nr. 29000. Examenul de primire este scutit de taxă.

Elevele, carĭ se imatriculéză pentru prima dată la școla nóstră, au sĕ producă atestat școlar, atestat de botez și certificat de revaccinare.

In cursul complementar (supletoriŭ), împreunat cu școla civilă de fete a Asociațiunei, în sensul §-lui 6 din statutul de organisare al școlei, se primesc eleve, carĭ au absolvat cele patru clase ale școlei civile. Se pot însĕ primì și eleve, carĭ au absolvat cu calculĭ bunĭ numai două clase civile, décă au trecut de 15 anĭ și sunt împedecate a absolva tóte cele patru clase civile.

Inscrierile pentru anul școlar 1902/1903 se pot face din 1—6 Septemvrie 1902 st. n.

Examenele de emendare, se țin în 2 Septemvrie 1902 st. n. la 8 óre a. m., cu elevele, carĭ s'au anunțat la direcțiune în terminul prescris.

In 3 Septemvrie 1902 st. n. la 8 óre a. m. se vor ținè examenele de primire, ér în 4 Septemvrie se vor începe prelegerile regulate.

Didactrul e 4 cor. pe lună, și pentru elevele, ce se înscriu prima-data la acésta școlă, o taxă de inmatriculare de 4 cor., plătită odată pentru tot-déuna. Acelașĭ didactru e și pentru elevele din cursul complementar.

Elevele, carĭ voiesc sĕ fie primite în internat, fie eleve ale școlei civile, séu ale școlei elementare a Reuniunei femeilor române, au sĕ fie anunțate de timpuriu la direcțiunea școlei, înainte de începutul anului școlar, pentru-ca sĕ se pótă lua disposițiunile necesare.

Taxa internatului e *400 cor. pe an, plătită înainte în două séu cel mult în patru rate.* Spesele pentru cărțile trebuinciόse, pentru materialul de scris, de desemn și lucru de mână, nu sunt cuprinse în taxa amintită. Acestea se pórtă separat de părințĭ, precum și cheltuelile pentru îmbrăcăminte și încălțăminte, pentru instrucțiune în forte-piano și în limba francesă.

Taxele pentru instrucțiune în forte-piano sunt de 2 categorii:

a) décă o elevă voesce sĕ iee órele singură, se computā la 2 óre pe sĕptĕmână taxa de 18 cor.*) pe lună; décă 2 eleve iau împreună instrucțiune în aceeașĭ óră, taxa se computā la 2 óre pe sĕptĕmână cu 9 cor. de elevă; séu

b) décă o elevă voesce sĕ iee órele singură, se computā la 2 óre pe sĕptĕmână taxa de 12 cor.*) pe lună; décă se întrunesc 2 eleve în aceeașĭ óră, taxa se computā la 2 óre pe sĕptĕmână cu 6 cor. pe lună de elevă.

Instrucțiunea din limba francesă, câte 2 óre pe sĕptĕmână, se computā pe lună cu 2 cor. de elevă.

Tóte taxele se plătesc direcțiunii școlare.

Edificiul internatului este situat în mijlocul unei grădinĭ frumóse în nemijlocita apropiere a parcului orășenesc și e provĕdut cu apaduct, baie proprie, lumină electrică, etc. încât ofere cele mai bune condiții higienice.

Elevele din internat, afară de școlă, au în fie-care di anumite óre de conversațiune în limba francesă, maghiară și germană după trebuință. Pe lângă aceea ele se prepară și învață lecțiunile sub conducerea și cu ajutorul directórei, al profesórelor și guvernantelor.

Elevele, carĭ voesc sĕ fi primite în internat, au sĕ aducă cu sine: o saltea, un covorel la pat, 2 perinĭ, 4 fețe de perinĭ, o plapomă séu țol de acoperit, 4 ciarșafurĭ (lințolurĭ, lepedee), 6 ștergare, 6 șervete, apoi perie de dințĭ, săpun și 2 peptenĭ, carĭ tóte rĕmân proprietatea elevei. Afară de acestea schimburile de trup séu albiturile, câte ½ duzină din fie-care, ciorapĭ și fuste de colórea închisă și batiste (marămĭ) câte 1 duzină. 1 parapleu (cort) și încălțămintea trebuinciósă. Cât pentru toalete nouĕ, sfătuim părinții și tutorii sĕ

Din care sumă 2 cor. se conteză pe lună institutului, pentru susținerea forte-pianelor în stare bună.

și sucindu-i gâtul l'a dus de l'a îngropat în gunoiŭ dér peste nópte audindu-l plângênd, s'a dus de la desgropat și l'a aruncat în rîu, ca sĕ se înnece. Copilul însĕ nu s'a înnecat, ci a fost dus de rîu departe până pe un ostrov. Aci, vĕdêndu-l sórele atâta de frumos, a stat pe loc două dile, făcêndu-se tot o di și i-a purtat de grije până în diua de astădĭ. La vr'o doi anĭ se pomenesce, că sórele îi mai aduce alțĭ doi copii tot de aur, spunêndu-i că aceștia sunt frații lui. Copiiĭ aceia au stat în ostrov până în diua de astădĭ, îngrijind sórele de ei și trimițêndu-le din când în când câte o cămășuță curată, pentru-ca sĕ se premenéscă, una mai lungă și două mai scurte. Astădĭ însĕ sórele i-a ridicat pe tustrei de acolo și aducêndu-i până la marginile acestui oraș, li-a dis:

— Duce-ți-vĕ copiilor prin oraș și întrebațĭ de palatul împĕrătesc unde este, că acolo la masă vețĭ afla pe mama și pe tatăl vostru ședênd alăturea cu moșul vostru. (Șirele de mărgăritar au început sĕ se formeze și sĕ se întindă prin tótă casa).

Copiiĭ după-ce s'au despărțit de sóre așa au și făcut; ei întrând în oraș au întrebat pe unii și pe alții de palatul împĕrătesc și până ce au ajuns acolo, i-a apucat miedul nopți. Copiiĭ aceia suntem noi, cei carĭ ne-am ascuns după cuptor.

— Décă suntețĭ voi, ешițĭ afară de acolo, ca sĕ vĕ vedem cine suntețĭ!

Copiiĭ au eșit tustrei și pășind în mijlocul casei și aruncându-șĭ căciulile de pe cap și cămășuțele de pe ei, rĕmaseră trei corpurĭ cu totului tot de aur, în cât luceau ca razele sórelui.

— Étă aci e mama și tata, diseră alergând în brațele lor. Étă și moșul nostru cel iubit!

Ișĭ póte orĭ cine închipui, bucuria ce va fi fost pe părinții lor, carĭ i-au tot jelit de atâta timp. Plânsete de bucurie nu erau numai pe ei, ci pe toțĭ cei de față.

A doua di împĕratul a dat poruncă ca sĕ se pregătéscă a doua veselie și mai mare ca cea de ierĭ, în cinstea fetei și a ginerului sĕu, și veselia a ținut o sĕptĕmână încheiată. Am fost și eu la veselia aceea a lor, căcĭ de n'așĭ fi fost nu v'așĭ fi sciut'o spune așa. Am adus de acolo un coș cu prune uscate, ca sĕ le mai arunc și în cele gurĭ căscate. Și mĕ suiĭ p'o rótă, ca sĕ vĕ spun povestea tótă...

Audită la 12 Februarie 1899 din gura ciobanului Ioan Bronea din Satulung.)

Dometiu Dogariu.

Poesii poporale.

Am avut un drăguț drag,
L'am trimis la Țarigrad,
De-acolo sĕ-mĭ târguéscă,
Bumbac alb, mĕtasă négră
Sĕ-mĭ fac o cămașă dragă.
El de-acolo 'mĭ poruncì
Pe trei fire de sĕcară
Sĕ mĕ duc, că el sĕ însóră.
Io éră i-am poruncit
Pe trei fire de ovĕs,
Sĕ se 'nsóre sănĕtos
Cu câtă dragoste am fost.
Dér maica din graiŭ grăia:
— „Du-te fiică și-l cunună
„Că întâiŭ ți-o fost drăguț,
„Pe urmă ți-a fi finuț".

*

Bade, bădișorul meu!
De te-ajunge dor de mine
Sciĭ drumul Clușiului bine;
De ți-a părea drum departe,
Stai în loc și-mĭ scrie carte,
D'a mi-o scrie pe sasău,
Ca s'o pot ceti și eu:
Colea séra la lumină,
Diminéța prin grădină!

*

Frundută verde de viie
Pier fetele de mânie,
Că mi-i drag bădița mie.
De mi-i drag, de nu mi-i drag
Eu în mânie le fac,
Și de 'mĭ place, de nu 'mĭ place
Eu în mânie le-oi face.

Culese de *I. Mango* înv.

nu facă copilelor, căcī pentru uniformitatea îmbrăcămintei elevelor interne, acele toalete se fac aici cu preţurī moderate, prin îngrijirea internatului. Strîns de uniformă se ţin: o haină, 2 surţe în forma unei haine, o pălărie de vară şi una de de iérnă, carī necondiţionat au sĕ se facă aicī şi carī peste tot vor costa cam 30—40 coróne.

Dela direcţiunea şcolei se póte primi prin postă: „Satutul de organisare" şi „Regulamentarul al şcólei", „Regulamentul pentru cursul complementar", „Planul de învĕţământ" şi „Regulamentul ministerial pentru esamenele publice, private, supletorii şi de emendare", à 10 cr. esemplarul. Dela direcţiune se póte primi pentru 2 cor. şi „Monografia" şcólei, în care pe langă istoricul institutului, se află descris edificiul şcóle şi al internatului în tóte amĕnuntele.

Sibiiu, în August 1902.

Direcţiunea şcólei.

NECROLOG. Subscrişii cu inima înfrântă de durere facem cunoscută trecerea din viéţă a mult iubitului nostru soţ, tată frate şi cumnat **Dometiu Dogariu**, învĕţător şi director al şcólei primare din Satulung, biserica Sf. Adomirī, care în mod subit şī-a dat nobilul sĕu suflet în mânile creatorului, Miercurī în 17 (30) Iulie 1902, în etate de 56 anī, după un serviciŭ de 37 anī ca învĕţător.

Rĕmăşiţele pămĕntescī ale scumpului defunct se vor ridica din localul şcólei, Vinerī în 19 Iulie v. (1 August n.) a. c. la órele 2 după prând şi se vor aşeda spre eternă odihnă în cimiteriul bisericei numite.

Fie-i ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată!

Satulung (Săcele), în 18/31 Iulie 1902.

Iuliana Dogariu născ. Martinovicī, ca soţie; Liviu, Alexandrina, Pompiliu şi Speranţa. ca fii; Victor Dogariu, ca frate; Natalia Dogariu, ca cumnată.

— In diua de 20 Iulie a repausat în Breţcu părintele **Spiridon Dimian**, protopresbiter onorar şi paroch al Breţcului, în etate de 75 anī în al 53-lea an al preoţiei. Rĕmăşiţele pămĕntescī au fost înmormêntate la 2? Iulie în cimitirul gr. or. din Breţcu. Il jelesce nemângăiata vĕduvă, presbitera Maria şi numeróse rudenii.

ULTIME SCIRI.

Bologna, 31 Iulie. In procesul Notarbartolo, judecat înaintea curţii cu juraţi din Bologna, fostul deputat Palizzolo a fost condamnat la 30 de anī temniţă. Tot la 30 de anī temniţă au fost condamnaţī Fontana şi Traban.

Constantinopol, 31 Iulie. Ancheta trimisă de Sultanul şi-a făcut raportul asupra reformelor de introdus în Macedonia. — In Constantinopol se ţin conferenţe la carī participă ambasadorii Rusiei şi Austro-Ungariei în cestiunea introducerei reformelor.

Roma, 31 Iulie. Escadra italiană a plecat sĕ visiteze tóte porturile din Tripolis. Cu ocasia aniversării morţii regelui Umberto, autorităţile din Tripolis au arborat stindardul otoman.

Literatură.

Au apărut un volum Poesii de *Th. Şerbănescu*, adunate şi publicate de *Th. G. Djuvara*, însoţite de studii asupra poesiilor lui Şerbănescu de *D. C. Olanescu* şi *T. G. Djuvara*. C'un portret al autorului. Volumul (de 338 pag.) se vinde pentru sporirea fondului destinat ridicării unui bust poetului Th. Şerbănescu, la *Socecu & Comp.* librarī-editorī Bucurescī. Preţul unui exemplar broşat, tipar şi hârtie elegantă 4 Lei.

A apărut *„Almanachul"* societăţii *„Petru Maior"* Budapesta 1901 cu un cuprinut bogat şi ilustrat. Format 8° cu 144 paginī. *Preţul 4 coróne.* Se află de vêndare la Tipografia *A. Mureşianu* cu preţul indicat, plus 35 banī porto.

Inalta nobleţă a femeii.

De Carmen Sylva.

Sunt în lumea asta mai multe biserici, de cât cunósceam noi. Avem vederea scurtă şi suntem vecīnic gata sĕ credem, că tóte trebue sĕ aibă o formă specială, că acordurile rugăciunilor şi ale cântecelor cerescī trebue sĕ se împrăscie în ecourī prin vastele lor cuprinsurī. Cum sĕ uităm noi aşa de uşor, că pentru cei mai mulţī dintre noi, cei patru păreţī ai odăii în care se afla légănul nostru, representau prima biserică, când, îngenunchiaţī în faţa mamei nóstre, învĕţam din gura ei prima rugăciune? In momentul acesta mama e o adevĕrată preotésă, ér copiii adunaţī în jurul ei şi cu ochii la buzele ei, formézā corul adunat în jurul altarului, carī îngână rĕspunsurile cu vocile lor fragede. A-i învĕţa sĕ-şī înalţe sufletele, a ţine tinerele lor minţi de-apururī în conglăsuire cu gândurile pure şi nobile, étă în adevĕr o misiune sfântă şi e rar fără îndoială, ca o misiune mai mare sĕ fie încredinţată celui mai sfânt dintre preoţī.

Pretutindenī unde covîrşesce înrîurirea mamei, îndată se cobóră un colţişor de cerū pe pămĕnt; iubirea ei veghietóre, care sfinţesce tot ce atinge, înnobilézā atât de mult pe cel mai mic din serviciile ei, în cât până şi soba la care încălzesce o ciaşcă cu lapte pentru copilul ei bolnav, devine altarul pe care între ţine focul preţiósei jertfe. Flacăra sa duce până sus la tronul graţiei lacrimile amestecate cu suspine, pe carī le varsă ea pentru tămăduirea acelei fiinţişóre scumpe, care îi datoresce lumina ḑilei. Ce altă scenă pe pămĕnt mai dulce şi mai frumósă, de cât aceea a plăpândului pruncuşor legănat în braţele mamei sale şi adormind la sînul ei! Póla maicei sale care a fost pentru el cel dintâiū légăn, e adevĕratul sfânt al sfinţilor sanctuarul din care sunt gonite primejdia şi ispita, portul care te adăpostesce de furtunile vieţei.

*

Mai e şi un alt sanctuar, sala de spital, a cărei preotésă, sora de caritate, cu pas uşor, lunecă dela un bolnav la celălalt, ducênd fie-căruia rĕnd pe rĕnd dumneḑeiasca-i vestire a păcei şi a mângâerei. Chemarea ei e póte cea mai nobilă dintre tóte, căcī ne-avênd nicī un copil născut dintrênsa, pe care sĕ-l adóre, ea devine mama tuturor desmoşteniţilor omenirei: o găsescī orī unde întristarea şi bóla îac victime: puternicī şi umilī, bogaţī şi săracī, tinerī séu bĕtrânī, frumoşī séu urîţī, fie-care e un membru al marei sale familii de adopţiune, şi comorile milei şi duioşiei femeiescī sunt dăruite de-opotrivă cu belşug tuturor. Ea e cu drept cuvênt pentru toţī îngerul ajutător, care trece prin mijlocul lor când rĕcorind cu dulcea ei atingere o frunte arsă de frigurī, când adăpând buze arḑĕtóre şi cojite, când ridicând séu muind perna pe care se odihnesce un cap greu, îndurerat, séu nisce membre chinuite de bólă. Mâna ei delicată are un balsam pentru orī-ce rană. Vocea ei blândă mângâe pe descuragiaţī, insufletesce pe desnădăjduiţī; pare că somnul nu închide nicī odată ochii ei vecīnic veghietori, şi că oboséla nu o opresce nicī-odată în mersul ei milostiv. La lumina, pe care o rĕspândesce presenţa ei, scenele cele mai întunecóse se transfigurézā: sala de spital tixită de suferinḑī, coliba murdară şi négră, celula puşcăriaşului, cortul de ambulanţă pe câmpul de luptă, fie-care din locurile acestea este un templu, al cărui farmec sufletesc întrece cu siguranţă perfecţiunea rece a celei mai impunĕtóre catedrale de piétră.

*

Femeia mai este şi preotésa căminului ei. Aci e fortăréţa ei, regatul ei netăgăduit. De diminéţa până séra ea se îndeletnicesce fără răgaz cu rostul gospodăriei sale, dă soţului ei ajutorul cel mai credincios, umblând în juru-i, pe când el lucrézā, şi punênd fie-ce lucru la locul sĕu în tăcere, ca sĕ-l facă fericit şi mulţumit. Graţie ei, el póte lucra fără a fi neliniştit de grijile casnice, carī i-ar pute rĕtăci gândul dela ţintele cele mai înalte şi dela ambiţiile cele mai nobile.

*

Mai sunt vrednice de tóte laudele acele femei, carī cu o inimă de mamă. primesc sĕ crescă copii, carī nu sunt ai lor, şi, nemărginindu-se a-şī împlini datoria numai de ochii lumei, pun în mişcare tot sufletul lor pentru binele şi fericirea micuţilor, carī li-se încredinţézā. Adeseorī e cea mai mare dintre copii, care servesce de mamă celor mai micī, deşi câte odată nu e mare deosebire de vêrstă, şi care desfăşură tóte puterile sale trupescī şi intelectuale, slabe încă, pentru-ca orfanii sĕ nu simtă prea amar lipsa îngrijirilor materne; tot ea îi învaţă — de óre-ce n'au pe alt cine-va, care sé le dea lecţii — ceea ce a învĕţat şi ea, fără a-se gândi vr'odată, în simplitatea devotamentului ei, că îngerii îi călăuzesc paşii, ţin sémă de tóte faptele ei şi îi înscriu numele în eternul registru al preoteselor religiei de iubire şi de caritate.

*

Nu este sferă cât de umilă în care femeia sĕ nu pótă sfinţi opera ei prin spiritul în care o întreprinde Aceea, care îndură supărările şi tónele unei stăpâne aspre şi neîngăduitóre şi care nu încetézā sĕ-şī dea tóte ostenelele pentru-ca sĕ merite o vorbă bună de care în vecī nu are parte, aceea care nu se cruţă nicī odată, care e vecīnic gata a face un serviciu de bună voie, fără nicī o pretenţie de rĕsplată, nu trebue óre sĕ o considerăm şi pe ea, ca pe o preotésă obscură şi anonimă a aceleaşī cause măreţe?

Dér tinĕra lucrătóre, cusătorésa săracă, care mânuesce acul până nóptea târḑiu pentru a susţine un tată bĕtrân, séu o mamă bolnavă, nu împlinesce şi ea o misiune din cele mai pióse, făcênd, fără a se plânge câtuşī de puţin, jertfa tinereţelor ei, a sănĕtăţei şi a puterilor ei? Trista şi îndurătórea mică creatură, încovoiată pe lucrul ei — tablou de un patetic mut — e în adevĕr eroică în resemnarea ei cu sórta lipsită de orī-ce bucurie; nicī un murmur nu ese din buzele ei, şi totuşī trebue sĕ înăbuşe tóte dorurile inimei sale, neputênd sĕ aspire la nicī una din plăcerile pe carī viéţa le reservă copiilor ei mai fericiţī.

Mica păḑitóre în sdrenţe, care duce găştele în piaţă. cât timp gândurile ei rĕmân pure şi inima cinstită, e şi ea un inel din lanţul cel mare care légă pe femei la olaltă ca pe nisce surorī. Căcī un serviciu, orī cât de infim ar fi el, când îl îndeplinescī cu credinţă, nu e nicī odată perdut, ér al ei, cu tóte că nu-şī dă séma de el, trebue în mod fatal sĕ contribue la progresul totalului general.

Ea nu se gândesce de loc, că cerul a închis, ca într'un preţios păstrător de móşte sfinte, fiinţa ei atât de şubredă; ea şade pe câmp împrejmuită într'un decor de verdéţă cu ochii plinī de nevinovăţie copilărescă fixaţī în mirare pe albastrul profund al boltei, care se întinde de asupra capului ei, în timp ce piciórele-i se sprijină pe un covor de catifea verde, ale cărui florī pe carī n'ar fi în stare sĕ le numere, sunt numai pietre scumpe. Da, câmpia e un sanctuar, ca şi ţĕrmul încult al mărei.

*

Femeia de colo, care stând în picióre, işī strînge pruncul la sîn şi ţine un alt copil de mână, în timp ce privirile-i sfióse şi gânditóre se fixéză pe orisontul depărtat, asupra valurilor crude şi lacome, carī póte au înghiţit barca soţului ei, nu simbolisézā ea óre preotésa mărei şi a Tempestei? Vêntul urlă, cerul se întunecă, dér ce-i pasă?

Ea aştéptă, pândesce, ér obrazul ei pălesce cu cât césurile trec fără ca vre-o pânză sĕ se zărescă pe largul mărei. Ce vor deveni bieţii ei copilaşī, décă acela, care câştigă pânea ḑilnică, nu se va mai reîntórce? Ea, atuncī, va trebui sĕ fie şi tată şi mamă pentru acei micī nepăstuiţī fară apĕrare: inima i-se sfăşie, dér ea nu pierde curagiul, ci se oţelesce în lupta desnădăjduită.

(Va urma)

P O V E Ţ E.

Năpârlirea găinilor.

Am ḑis năpârlire, după analogia, ce o vedem la alte animale, când işī schimbă pĕrul. Găinile îşī schimbă şi ele penele. Timpul schimbării penelor tocmai se apropie şi acesta este un timp fatal pentru găinī. In acest timp nu numai că se pierd multe óuĕ, dér se întîmplă că găina piere în acest timp. Pentru a preveni aceste rele, se recomandă a li-se da hrana şi îngrijirea necesară.

Se înţelege, că e mare deosebire între găinī şi găinī. Unele trec prin epoca năpârlirei fără nicī o primejdie, căcī nu perd multe pene de odată, şi astfel nu sunt împedecate în ouat Şi timpul este deosebit. Unele încep deja prin Iunie, altele prin Septembre şi chiar mai târḑiu. Pentru a-le face pe găinī sĕ óuĕ şi în timpul năpârlireī, trebue sĕ le dăm îngrijirea cea mai mare

Este necesar înainte de tóte sĕ aibă coteţ comod în acest timp. Apoi ce privesce hrana, sunt unele specii de hrană, pe carī trebue sĕ le plătescă cine-va fórte scump, fără sĕ aibă vr'o valóre, ér altele, carī se găsesc lesne şi sunt fórte bune. Aşa sĕmînţele de flórea sórelui sunt o hrană fórte folositóre pentru găinī în timpul năpârlitului. Aceste seminţe furniséză procentele de materie trebuitóre pentru formarea de pene nouĕ.

Lunile August şi Septembre sunt cele mai slabe lunī pentru cultivatorii de găinī. Trebue, ca găinile sĕ aibă totd'auna umbră destulă în curte şi sĕ nu lipséscă nicī apa. Sĕ nu credem, că găinile pot cresce şi prospera, fără sĕ fie nevoie şi din partea nóstră de puţină muncă şi ostenélă. Femeile în privinţa asta sciu mai multe, de cât bărbaţii, pentru-că ele se ocupă mai mult cu asemenea lucrurī, dér şi găinile le rĕsplătesc la rîndul lor din belşug ostenelele.

„Insecte stricăciόse pomilor şi viilor.“

(Fine).

11) *Vermele de surcei* (rynchites coeruleus) se arată mai cu sémă prin Aprilie pe crengile pomilor, unde pândesce până prin Maiŭ când es surceii cei tinerĭ, pe carĭ apoi îiĭ găuresce şi-şĭ depune όuĕle sub scόrţa lor. Surceii astfel găuriţĭ se vestejesc şi în cele din urmă sĕ usucă de tot. Stîrpirea acestei insecte se pόte face tot numai prin scuturarea pomilor dimineţa pe anumite ţόle albe, după care apoi se arde.

12 *Vermele de vie* (rhinomacer betulae aut rhynchitetes betuleti) este o insectă mică verdie, care atacă mai cu sémă foile viţelor de vie şi ale perilor, pe carĭ le adună în forma unei tigărĭ şi acolo îşĭ depune ouĕle lor în numĕr de 10—15. Stîrpirea ei se pόte face numai prin stringerea şi arderea frunzelor atăcate

13) *Fluturul de mărăcine* (aporia crataegi) nu este altul, decât fluturul care îşĭ depune ouĕle lui pe frunzele pomilor unde ernéză, şi apoi primăvara es tot atâtea omide, carĭ rod frunzele pomilor. Stîrpirea acestor omide sĕ pόte face numai aşa, décă culegem peste érnă bărbătesce frunzele, ce le vedem acăţate prin pomĭ şi apoi le ardem în foc.

14) *Fluturul cu cόda galbină* (porthesia chryzorrhoea) îşĭ depune ouĕle de asemenea pe frunzele pomilor, pe carĭ le adună mai multe la olaltă ca pe un cuibuleţ. Se pόte nimici tot numai prin culegere şi ardere.

15) *Fluturul lânos* (ocneria dispar) îşĭ depune ouĕle pe trupina pomilor şi prin crepăturile aceleia, de unde apoi sĕ desvόltă primăvara tot atâtea omide tinere, carĭ se urcă pe frunze şi le rod uneorĭ cu desăvîrşire. Stîrpirea lui se pόte face de asemenea numai prin culegere şi ardere.

16) *Fluturul inelat* (bomyx neustria) se numesce astfel, fiind-că el îşĭ învĕlue όuĕle într'un tort în formă de inel, în vîrful surceilor tinerĭ dela pomĭ, de unde es apoi primăvara tot atâtea omide, carĭ rod frunzele pomilor. Se pόte nimici tot numai prin culegere şi ardere.

17) *Fluturul de iarnă* (hibernia defolioria) este un fluturaş mic galbin, care sbόră numai tόmna târdiu, după-ce adecă au cădut frunzele pomilor şi'-şĭ depune όuĕle în număr de câte 200 pe frunzele cădute jos pe pământ séu pe încheeturile crengilor. de unde apoi primăvara după-ce dă căldura, se desvόltă omidele şi încep a rόde la frunzele cele tinere. Stîrpirea lui se pόte face ca şi a celorlalte omide.

18) *Molia păianginόsă de merĭ şi prunĭ* (hyponomenta malinellus et padellus) se trage dela nisce fluturaşĭ micĭ, carĭ îşĭ depun όuĕle lor pe crengi şi apoi le îmbracă cu un rociŭ de tort ca şi păianginul. Din όuĕle acelea se desvόltă apoi prin Maiŭ şi Iunie nisce molii, carĭ rod frunzele tinere ale pomilor. Se pόte stîrpi ca şi celelalte omide.

19) *Fluturul de vie* (tortrix pilleriana) se numesce astfel, fiind-că femeiuşca îşĭ depune όuĕle pe frunzele de vie, de unde se desvόltă apoi primăvara nisce omide mĕrunte, carĭ rod mlădiţele cele tinere. Stîrpirea lui sĕ pόte face prin culegere şi ardere séu prin stropire cu leşie de piatră vînătă.

20) *Molia de persecĭ* (anarsia lincatella) este un fluturaş mic, care'şĭ depune ouĕle pe frunzele de persecĭ şi caişĭ. Din όuĕle depuse sĕ desvόltă pe timpul înfloritului nisce molii (omide). carĭ rod tinerele mlădiţe. Stîrpirea lor se pόte face prin stropirea pomilor tόmna şi primăvara cu o leşie făcută din 6 părţĭ de apă mai stătută şi o parte de petroleu.

21) *Stelniţele de pĕr* (tingis piri) sĕ desvόltă din nisce fluturĭ, carĭ îşĭ depun όuĕle pe scόrţa mai bătrână a perilor. Din όuĕle acelea se desvόltă apoi sub scόrţa acelora nisce stelniţe (molii), carĭ o rod şi o fac cu timpul ca pe o όlă de se despόie cu totul de pe trupină; Stîrpirea lor se pόte face tot numai prin culegere şi stropire.

22) *Păduchii de frunze* (aphididae) se sporesc cu miliόnele pe frunzele tuturor pomilor, pe carĭ le sug şi înegresc Ei se desvόltă din ouĕ ca şi celelalte insecte. Se pot stîrpi tot numai cu leşie făcută din 6 părţĭ de apă şi o parte de petroleu.

23) *Insecta găuritόre de mugurĭ* (authonomus pomorum) se numesce aşa, fiind-că insecta găuresce primăvara mugurii pomilor, în carĭ îşĭ depune apoi όuĕle. Se pόte stirpi numai prin văruitul cât mai des al trupinei pomilor.

24) *Molia de strugurĭ* (cochylis ambiguella) îşĭ depune όuĕle în numĕr de câte 30—40 începênd din Iunie până mai pe tόmna. pe strugurĭ unde se şi încuibéză ca şi păianginul cu un fel de tort, şi după-ce din ouĕ sĕ desvόltă omide, acestea încep a găuri şi a mânca bόbele de strugurĭ, până când acelea se uscă de tot. Sĕ pόte stîrpi cu un fel de leşie făcută din 3 chilograme de săpun negru, care se ferbe în 10 litri de apă curată până sĕ topesce. apoi se amestecă cu $1^1/_2$ chlgr. praf de pyrethru, ér la urmă leşia acésta sĕ amestecă cu 90 litri de apă şi apoi se stropesc viţele cu ea.

25) *Vermele de mere* (rhynchites bachus) se sporesce prin aceea, că insecta roşcată le găuresce şi apoi îşĭ depune όuĕle în miedul pόmelor Din όuĕle acelea se desvόltă apoi în pόme nisce vermuleţĭ. carĭ le mănâncă până ce cad jos. Aci se fac păpuşĭ ér din acestea sĕ fac din nou insecte carĭ sĕ trag peste earnă sub scόrţa pomilor. Stîrpirea lui se pόte face mai cu succes atuncĭ. décă nimicim pόmele vermănόse, carĭ cad în decursul verei pe sub pomĭ.

26) *Vespele de frunze* (hoplocampa fulvicornis) este un fluture mic, care îşĭ depune όuĕle pe prune, pe care apoi le găuresce, ca şi vermele de mere. Se pόte stîrpi tot numai astfel, ca şi vermele de mere.

Molia de merĭ (carpocapsa pomonella) este o molie, care întră prin mere şi pere şi le causéză verminoşarea, întocmai ca şi vermele arătat la numĕrul 25. Se pόte stârpi cu aceleaşĭ mijlόce ca şi vermele de mere

28) *Musca de cераşe* (rhagoletis cerasi) este de mărimea unui ţînţar. Insecta acésta îşĭ depune όuĕle pe ceraşe când se coc, de unde apoi oul sĕ preface în omidă şi întră în ceraşe. pe carĭ le verminoşéză. Se pόte nimici culegênd şi nimicind ceraşele verminόse.

Acestea sunt cele 28 insecte descrise pe larg în cartea mai sus pomenită, pe care s'o pόte procura gratis fie-care preot, învĕţător séu notar, care se adresézĕ prin o epistolă către ministeriul de agricultură.

Ioan Georgescu.

Uricul Vrancei.

Intr'un numĕr precedent al „*Cronicei*“ am arătat, că Stefan-cel-Mare, în semn de recunoscinţă către cei 7 fraţĭ şi fiiĭ ai Vrânciόei, carĭ l'au ajutat a bate pe duşman, fiind victoria de partea sa, le-a dăruit de vecĭ acea parte de pământ cerută de ei, numită apoi Vrancea, dându-le un document (uric) scris pe piele de viţel, cu pecetea domnéscă şi semnătura proprie a sa, ca sĕ fie stăpânĭ pe el şi de nimenĭ supĕraţĭ.

Stăpânĭ pe acest act, ca şi pe pământul dăruit prin el, au trăit şi trăesc independenţĭ; — dér într'o vreme acest pământ li-s'a fost luat (cumpĕrat) de vecĭ şi étă cum:

Acest uric era în păstrare la un cântăreţ dela biserica din satul Bodescĭ, com. Spinescĭ, anume Cristian. Pe acele vremurĭ sălăşluia la Iaşĭ un mare boer, Rosnovanu. Acesta de unde şi până unde a cumpĕrat acel pământ (Vrancea), luând şi uricul la dênsul, ca veşnică vêndare şi în totul stăpân. Se dice că a fost vêndut de acel dascăl împreună cu alţĭ fruntaşĭ.

Indată-ce boerul a pus mâna pe acel document şi pământ, a pus stăpânire pe el, trimiţênd dela Iaşĭ slujbaşĭ de tόtă mâna. Pus'a de s'a făcut orânde (cârciumĭ) prin tόte satele înfiinţate până atuncĭ, devenind un stăpân absolut al locuitorilor de pe acele locurĭ. Şi astădĭ mai sunt urmele unei astfel de orânde în satul Păulescĭ.

Cârmuirea fiind aspră şi bĕtrânii povestind tinerilor în ce mod au acele locurĭ şi cum li-s'a vêndut pe nimica, s'au rĕsvrătit contra stăpânului.

Mulţĭ din cei bĕtrânĭ, carĭ n'au luat parte la acéstă vêndare, unindu-se cu tinerĭ de inimă, nemulţumiţĭ cu starea lucrurilor, s'au pornit călărĭ spre Iaşĭ la boerul Rosnovanu sĕ-i ia uricul în orĭ-ce mod.

Ajunşĭ acolo s'au rugat cu blândeţe dile întregĭ. la boer sĕ le dea înapoi uricul pentru care îi dau înapoi banii, dér el sciind mana pământului luat, nu a consimţit cu nicĭ un preţ, ba luase mĕsurĭ chiar de a-i goni din Iaşĭ. Vĕdĕnd ei, că astfel n'o scot la capĕt cu neînduplecatul boer, au alergat la alte mijlόce. Unul din ei propune celorlalţĭ, că numai prin servitόrea boerului ar puté lua acel document; decĭ se pune unul binişor pe lângă dênsa cu măgulelĭ şi vorbe de dragoste, şi după câtă-va trudă, profitând de lipsa boerului, ea întră în camera unde era acel document îl ia şi-l aruncă pe ferésträ vrânceanului îndrăgostit. El îl i-a, şi ceilalţĭ fiind gata pe cai o iau cu toţii la fugă spre Vrancea. Sosind boerul acasă şi spunêndu-i-se o minciună, că nόptea ar fi furat vrâncenii acel document, el a credut şi îndată a pus călĕreţĭ pe urma lor, carĭ décă îi ajungeau pe lângă că 'i omorau, dér şi documentul li-l luau pe vecĭ, Vrancea n'ar mai fi fost al lor. Caii lor fiind micĭ şi iuţĭ, au ajuns în Vrancea, unde mulţimea le-a eşit înainte, apărêndu-i contra celor, carĭ îi fugăreau. Imediat s'au sculat cu mic cu mare au gonit pe toţĭ slujbaşii lui Rosnovanu, au dat drumul la tόte butόiele din beciurile de pe la orânde şi astfel au devenit érăşĭ stăpânĭ absoluţĭ asupra pământului hărăzit dela Ştefan cel Mare. Numai în chipul acesta au putut isbuti, ér boerul Rosnovanu a rĕmas păgubaş şi de banĭ, şi nimic n'a mai putut face.

Acel uric esistă şi astădĭ şi se păstrézĕ în taină, ca ceva sfânt pentru vrâncenĭ.

(„Cronica“) *N. H. Vechiulescu*, învĕţător, Cristescĭ-Suceava

---

Dărĭ de sémă.

Veneţia inferiόră 24 Iulie.

Cu ocasiunea petrecerei de vară, aranjată de tinerimea din Veneţia inferiόră şi împrejurimĭ în 20 Iulie n. a. c., au întrat următόrele contribuirĭ:

D-l Iacob Popenaciu, prim-pretor în pens. 8 cor., Ioan Gligore, notar 3 cor., Matei Matai, înv. 3 cor., Ioan Popeneciu. preot 2 cor., Mihail Ganea, preot 2 cor., Schönberger 2 cor. (Veneţia); — Dombradi Iulin primpretor 4 cor., Rednik Petru pretor 2 cor., Dr. Kovács adv. 4 cor., Stavarsz, subjude 4 cor., Szegö D. medic vet. 3 cor., Iozsa, esec. 5 cor., Szentandrási, secret. fin. 2 cor., Czitto. prefect erarial 2 cor., Orovicz sergent de gend. 3 cor., Hochmann I. not. 2 cor., Toroay, cancelist pret. 1 cor., Schul 1 cor., N. N. 4 cor. (Şercaia); — Ioan Bunea, preot. 2 cor., Octavian Pop, înv. 2 cor., George Cosma, înv. pens. 2 cor., G. Schimbea preot 3 cor., I. Pop înv. 2 cor. X şi Y 1 cor. (Şinca veche); — G. Halmaghi, notar pens. 3 cor., Iosif Pop, preot 2 cor., Laurenţiu Pop, înv. 1 cor., G. şi S. Halmaghi 1 cor., (Comăna inf.) — Nicolae Buzea, cand. de not. 2 cor., Eug Popescu, înv. 1 cor., Kupesick I. 4 cor., G. Berescu 1 cor. (Lupşa); G. Ţăposu, preot 2 cor., Veres 1 cor. Fazakas 1 cor. 50 fil. (Comăna sup.) Neumann 2 cor., — la olaltă 92 cor. 50 fil., din carĭ subtrăgêndu-se cheltuelile de 79 cor. 76 fil., rĕmâne un profit curat de 12 cor. 74 fil., care sumă se dă ambelor şcol, confesionale pentru procurarea de cărţĭ la copiiĭ sĕracĭ.

Aducem şi pe acéstă cale căldurόse mulţămite stimaţilor contribuitorĭ.

Corneliu Langa, invĕţător.

Petroşenĭ, 30 Iunie 1902.

Cu ocasiunea sfinţirei bisericei din Delgea, filia aparţinĕtόre la parochia gr. ort. Petroşenĭ, protopresb. Haţeg, sĕvêrşită în 8 Iunie a. c., la iniţiativa şi îndemnul subscrisului s'a pus basa şi unui fond par. pentru acésta comună bisericéscă. In scopul acesta au contribuit mai jos însemnaţii binefăcĕtorĭ atât din comuna respectivă, cât şi din cele învecinate, carĭ au fost de faţă la acéstă sfântă serbare, şi anume:

Petru Iacob, oficial la minele de cărbunĭ 4 cor., Avram Stanca paroch 2 cor., Ioana Stanca preotésă, Elisaveta şi Elena Stanca, Constantin şi Dominic Stanca câte 1 cor., Reveca Stanciu 2 cor., Ion Florea 2 cor., Nicolae Mucenic, Maria Baluca, Dumitru Buza l. Dan câte 1 cor. (toţĭ din Petroşenĭ). Maria Sporea, Salomia Barna, Ileana Fleţan, Susana Calota, Eva Prodan Ilina Rus câte 2 cor., Dochia Daşiu 1·40 cor., Ion Cic 1 cor., Ion Fleţan l. Iacob 1 cor. (toţĭ din Livezenĭ). Din discul ocasional 4 cor., George Burlec cantor, George Brendeu crâsnic, Ianos Neagoe, Ianăş Sacelean, Ianăş Chean, Iancu Corlan câte 1 cor. (toţĭ din Delgea). Suma 41 cor. 40 banĭ.

Suma acésta până la altă disposiţiune din partea comit. par., s'a şi predat epitropului cantor George Burlec spre administrare şi îngrijire.

Se aduce şi pe acéstă cale sus numiţilor binefăcĕtorĭ, mulţămită şi recunoscinţă din partea poporului nostru din comuna bis.

In numele comit par.:
Avram Stancu
par. ort.

MULTE ŞI DE TÓTE.

Misiune scienţifică în Martinica.

Indată după catastrofa din Martinica Academia de sciinţe din Paris a trimis o misiune scienţifică pe cheltuiala guvernului, pentru a studia fenomenele produse. Comisiunea era compusă din d-nii Lacroix profesor la Museum; Rollet de l'Ille, inginer hidrograf, şi Girod doctor în sciinţe.

De curênd un redactor al diarului frances „*L'Opinion*“ a avut o convorbire cu d-l *Lacroix* asupra resultatelor studiilor întreprinse.

Étă în resumat conclusiile d-lui Lacroix:

Erupţiunea vulcanului Pelée ar fi sfîrşită; locuitorii ar puté sĕ revină şi sĕ ocupe partea de nord a insulei. Comisiunea s'a urcat pe munte până la o înălţime de 970 metri; mai sus călăuzele nu mai puteau înainta, ne mai recunoscênd locurile, căcĭ totul e distrus. Vulcanul mai aruncă încă noroiŭ, fum şi cenuşă.

Oraşul Saint-Pierre a fost distrus numai din pricina apropierei sale de vulcan. Câmpul de distrugere al muntelui Pelée a fost relativ limitat Probabil, că gazele grele, cenuşa şi pietrile aprinse, proiectate cu o colosală violenţă în diua de 8 Maiŭ, au produs un ciclon local, de o intensitate înspăimêntătόre, care a smuls şi sdrobit totul. Fenomene electrice de o violenţă ne mai pomenită au trebuit sĕ însoţéscă ciclonul.

Natura gazelor, carĭ au asfixiat pe locuitorĭ, nu se va puté determina decât când se vor găsi piese metalice, monede

sĕu altele, în casele rĕmase nearse, pentru a se puté constata chimicesce reacțiunile produse de fenomen.

*

O serbare familiară originală.

In orașul Mormonilor Salt Lake City din America, a avut loc o originală serbare familiară a urmașilor marelui apostol al Mormonilor Brighan Young. Acesta avusese 26 de soții și la mórtea sa în 1877 rĕmăseseră 47 de copii, 294 nepoți și 745 strănepoți. De atuncĭ urmașiĭ seĭ s'au înmulțit atât de mult, încât în acel oraș nu s'a găsit o casă atât de mare, pentru ca sĕ cuprindă pe membrii acestei familii, din care causă serbarea s'a ținut sub cerul liber. Intre vĕduve sĕ află șése, carĭ au aparținut profetului Smith, întemeietorul sectei și carĭ mai târdiu i-au rĕmas lui Young.

După credința Mormonilor aceste vĕduve la diua învierii nu vor fi chemate din mormênt de Young, ci de Smith.

*

Căsătorie extra-ordinară.

Se anunță din Sos, departamentul Lot și Garonne, pentru sfîrșitul lunei Septemvrie căsătoria lui Little Tamse, atletul fără brațe, înalt de 80 centimetri, cu d-ra Maria Laconture, care locuesce în Sos.

Logodnica de asemenea n'are brațe și are nisce picióre scurte de tot (abia de 20 centimetri). Statura ei este de 90 centimetri.

Maria Laconture are o fisionomie destul de plăcută și se bucură de o perfectă sănătate.

Ca și Little Tamse, piciórele ei sunt fără articulațiunĭ.

Domnișóra Laconture e fórte îndemânatecă. Ea cóse, brodézǎ și face tóte lucrurile casnice cu piciórele.

Little Tamse are 25 anĭ și Maria Laconture 18 anĭ.

Ce splendidă pĕreche!

POSTA REDACȚIUNEI.

Ilie. — Lechința. La mulțĭ anĭ, și împlinirea tuturor dorințelor. Așa ar fi bine, cum dicĭ!...

P...—Buzaș. Nu v'am rĕspuns, pentru-că v'am comunicat cererea directorului „Albinei," care la rîndul sĕu póte se vĕ satisfacă atât pe D-vóstră, cât și pe alții din comunele de pe Valea Șomeșului cu privire la transportarea de mălaiŭ în condițiunĭ favorabile.

Căsĕtorițĭ

De la 25 până la 31 Iulie.

1) Király Albert Arpád, ev. ref. chelner cu Riha Maria, rom. cat. Brașov. 2) Nemecsek Wenzel Karl rom. cat. calfă de tinichigiu cu Maria vĕd. Andreas Gellert n. Fleischer, rom. cat. Brașov. 3) Hutterer Iulius, rom. cat. măestru-têmplar cu Hejja Theres Anna, rom. cat. amêndoi locuitorĭ în Bucurescĭ. 4) Szöcs Károly ev. ref. culegător tipograf cu Adam Hermine Rosa ev. A. C. Brașov.

Sosițĭ în Brașov.

Pe diua de 31 Iulie 1902.

H. Pomul verde: Reimer, proprietar, Bucurescĭ; Middelberg, proprietar, Bucurescĭ; Constantinescu, funcționar, Bușteni; D-na Nagy Tușnad; Mehlferber, farmacist, Krauss, proprietar, Budapesta; Stornescu, privatier, Piteștĭ.

H. Europa: Arie, rentier, Bucurescĭ; Costanier, advocat, Turnu-Măgurele: Hettlény proprietar Galanta; Bányai, voiagior, B.-pesta; Fleischmann, comerciant, Viena; Moravetz, voiagior, Viena. Proskl, idem, Viena

H. Grand: Cornea, Efraim, comercianțĭ, Bucurescĭ; Antonescu. căpitan, Craiova; Fajérváry, artist, Seghedin; Rottersmann, voiagior, Sillei-Zsolna.

H. Bucurescĭ: Cinescu, privatier, Bucurescĭ; Haller, comerciant. M. Ludos; Iocksmann, cadet, Aiud, D-na Kohn, Seghedin; Kohn, voiagior, Budapesta.

Calendarul sĕptĕmânei.

IULIE. (1902) are 31 dile. CUPTOR.

Dilele	Călend. Iul. v.	Călend. Greg.
Dum.	21 C. p. Sim și Ioan	3 M. Stefan
Lunĭ.	22 S. Maria Magd.	4 Dominic
Marțĭ	23 S. m. Trofin	5 Maria
Merc.	24 S. m. Christina	6 † **Sch. la față**
Joi	25 † Adorm. sf. Ana	7 Caietan
Viner	26 S. m. Ier. Ermo.	8 Ciriac
Sâm.	27 † S. m. Paut.	9 M. Roman

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 1 August 1902.

Mĕsura sĕu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	14	—
"	Grâu mijlociu	13	70
"	Grâu mai slab	13	10
"	Grâu amestecat	11	—
"	Sĕcară frumósă	9	—
"	Sĕcară mijlociă	8	90
"	Orz frumos	8	—
"	Orz mijlociu	7	50
"	Ovĕs frumos	7	30
"	Ovĕs mijlociu	6	40
"	Cucuruz	8	70
"	Mălaiu (meiŭ)	8	—
"	Mazăre	20	—
"	Linte	13	—
"	Fasole	11	—
"	Sĕmênță de in	24	—
"	Sĕmênță de cânepă	8	25
"	Cartofĭ	1	70
"	Măzăriche	—	—
1 kilă	Carne de vită	—	96
"	Carne de porc	1	04
"	Carne de berbece	—	72
100 kil.	Sĕu de vită próspĕt	44	—
"	Sĕu de vită topit	64	—

Cursul la bursa din Viena.

Din 31 Iulie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	121.25
Renta de coróne ung. 4%	97.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	118.80
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.65
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	205.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	162.25
Renta de argint austr.	101.80
Renta de hârtie austr.	101.65
Renta de aur austr.	121.65
Losurĭ din 1860	152.60
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.00
Acții de-ale Băncei ung. de credit	714.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	678.80
Napoleondorĭ	19.05
Mărcĭ imperiale germane	116.97½
London vista	237.65
Paris vista	95.20
Rente austr. 4% de coróne	99.85
Note italiene	94.10

Cursul pieței Brașov.

Din 32 Iulie n. 1902.

	Cump.	Vênd.
Bancnot rom.	18.90	18.94
Argint român.	18.80	18.88
Napoleond'orĭ.	19.04	19.07
Galbenĭ	11.20	10.30
Ruble Rusescĭ	2.54	—.—
Mărcĭ germane	117.25	—.—
Lire turcescĭ	21.40	21.50
Scris fonc. Albina 5%	101.—	102.—

Cursul losurilor private

din 29 Iulie. 1902.

	cump.	vinde
Basilica	19.10	20.10
Credit	432.—	436.—
Clary 40 fl. m.	184.	187.—
Navig. pe Dunăre.	—.—	—.—
Insbruck	82.50	84.50
Krakau	74.50	76.50
Laibach	71.—	75.—
Buda	—.—	—.—
Palffy	188.—	196.—
Crucea roșie austriacă	190.—	193.—
" " ung.	55.40	56.40
" " ital.	27.60	28.60
Rudolf	76.—	80.—
Salm	234.—	236.—
Salzburg	76.—	79.—
St. Genois	264.—	274.—
Stanislau	—.—	—.—
Trientine 4½% 100 m. c.	428.—	427.—
" 4% 50	43.—	44.—
Waldstein	67.—	69.—
" de 10 francĭ	34.—	36.—
Banca h. ung. 4%	—.—	—.—

Têrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 28 Iulie n. de 45,753 capete, la 29 Iulie au intrat 555 capete și au eșit 313 capete, rĕmânênd la 30 Iulie n. un numĕr de 45,995 capete.

Se notézǎ marfa **ungurésca**: veche grea dela 103—105 fil. tînĕră grea dela 112—114 fil., de mijloc dela 110—111 fil. ușóră dela 109—110 fil. — **Sêrbéscă**: grea 111—114 fil., de mijloc 110—112 fil., ușóră 108—110 fil. kilogramul.

---

*Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.***

*Redactor responsabil: **Traian H. Pop.***

Tipografia A. Mureșianu. Brașov.